

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Serisori nefrancați nu se pri-
mesec. Manuscripte nu se re-
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Insemnate mai primesc în Viena
Radolf Moca, Hasenstein & Volger
(Otto Maas); Hennerich Schalek, Alois
Herndl, M. Dukas, A. Opvelik, I. Dan-
enberg; în Budaapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mesei, Eckstein Berusat;
în Frankfurt: G. L. Dausse; în Ham-
burg: A. Stamer.

Prețurile inserțiilor:
o seriă
garzonă pe e colonă 8 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
seriă 10 cr. v. a. s. 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ)

"Gazeta" este în fiș-cușor și
Abonamente pentru ANULU-NGRILU:
Pe unu an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
PENTRU ROMÂNII ȘI STRĂINĂȚI:
Pe unu an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la ad. colectorilor.
ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOVU:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe unu an
10 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe unu an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu exemplar 6 cr. v. a. s. 30
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 118.—Anul III.

Brașov, Duminecă 27 Maiu (8 Iunie)

1890.

Brașov, 26 Maiu st. v.

Românii noștri asupriți de câte
ori se întelnescu laolaltă, doi séu
trei, vorbesc și se plângu cu
dreptu cuvântu de vremurile grele,
ce au venit peste capulu neamului
românescu, și mai totdeuna îi auđi
dicându: mai réu ca acum nici că
se póte!

Nu scimă decă acești frați Ro-
mâni vorú mai díce totú așa, după
ce vorú ceti cea mai nouă circu-
lară politică a Escelenței Sale
Metropolitului Mironu Romanu,
din 21 Maiu, ąiua s. Constantinu,
a celui dintăiu împératu creștinu.

Se póte sé fiă și mai réu ca
până acuma! Căci ce ne spune
circulara Escelenței Sale?

Ne spune, că acum credincio-
șiloru bisericei române nu li-se
mai iértă a se îndrepta cu dure-
rile și cu plângerile lorú nici cătră
archiepăstorii lorú sufletesci, căci
acésta ar puté sé stérnescă mânia
celorú dela putere.

E vorba aici de adresa paci-
nică și legală, ce a îndreptat o
sinodulu parochialu dela biserica
sf. Nicolae din Brașovú cătră pă-
rintele Metropolitu în cestiunea
proiectului de lege pentru asilurile
de copii séu, cum le numescú con-
trarii noștri, Kișdedovurí.

Ce a ąiștu sinodulu în adresa sa?

A arătatú Metropolitului marile
ingrijiri și temeri, ce le-au pro-
dusú între credincioșii bisericei gr.
or. proiectulu de lege pentru asi-
lurile de copii și l'au rugatú ca
să se întrepună cu întréga autoritate
archierescă și sé stăruiască îm-
preună cu ceilalți archiepăstori și
alți fruntași ai bisericei, ca acestú
proiectu amenințătoru pentru bi-
serica și neamulu nostru sé nu
devină lege în forma, în care s'a
presentatú dietei.

A cerutú așadér sinodulu pa-
rochialu din Brașovú, ceea ce era
și este în dreptu a cere dela ca-
pulu bisericei sale ori și care pa-
rochianu, ingrijatú de viitorea

crescere morală, religioasă și na-
țională a copiiloru séi.

Și ce díce părintele Metro-
litu în circulara sa?

Díce, că n'a făcutú bine sino-
dulu parochialu din Brașovú, că a
arătatú ingrijirile și temerile sale
capulu bisericei, căci acestea suntú
„de natură politică“ și nu cadú
în competența sinódelorú paro-
chiale.

Díce mai departe, că „mișcarea
pusă în curgere și continuată în
sinulu bisericei“, ușorú póte sé
primejduescă aședămintele ace-
steia și sfătuesce și dojenesce pe
întregú clerulu și poporulú archi-
diecesei, ca sé suprimé totú fe-
liulu de mișcare în direcțiunea in-
dicată și sé se ferescă a pune în
discusiune pe tărémulu bisericescu
cestiuni de natură politică, cum
este aceea a asilelorú de copii.

Nu scimú, fost'a numai întem-
plare, ori a fostú o acțiune com-
binată, că tocmai în aceeași ąi,
din care este datată circulara Me-
ropolitului, a apărutú și în ąia-
rulu guvernamentalú „Kolozsvar“
unú articulu, din care resuflă
aceleași idei, ce le vedemú depuse
în circulară.

Și „Kolozsvar“ găsescé, că si-
nodulu parochialu gr. or. din Bra-
șovú face politică; și elú sustine,
că nu cade în competența acelu
sinodú de a se ocupa de cestiunea
Kișdedovurilorú; și elú crede, că
mișcarea pornită póte sé primej-
duiescă biserica.

Ba mai multú, ąiarulu ungu-
rescu îi dá Metropolitului sfatulú,
ca „negreșitú“ (mindenesetre) sé
facă de scire sinodului, ca în vii-
torú sé nu se mai vaeite în nu-
mele poporului românú. Par'că a
scitú, că circulara cu „sfatulú
și admonițiunea archierescă“ era
deja scrisă.

Cu tóte astea fóia guvernului
se arată în afacerea adresei sino-
dului mai liberală decátú Metro-
politulu. Căci, pre când Escelența

sa vrea sé sugrume ori-ce discu-
țiune asupra Kișdedovurilorú în
sinulu sinódelorú parochiale, nu-
mita fóia recunósce, că până la
unú punctu ore-care sinodulu a
fostú în dreptu de a se ocupa de ea.

Precum se vede din articulu
lui „Kolozsvar“, celú reproducemú
mai josú, acesta recunósce,
că sinodulu a fostú în dreptu a
constata, că proiectulu de lege
pentru Kișdedovurí îlú privesce
ca primejdiosú din punctu de ve-
dere confesionalú și religiosú, pen-
tru că amenință desvoltarea co-
piilorú, cari se ținú de confe-
siunea gr. or. Numai aceea nu
i-o iértă fóia unгурescă sinodului,
că a aflatú periculosú acelu pro-
iectu de lege și din punctu de
vedere „naționalú“.

Metropolitulu Mironu Roma-
nul se arată fórté ingrijatú pen-
tru instituțiunile cardinale ale
statutului organicú alú bisericei.
Cum de nu vede dér Escelența
Sa în afirmarea fóiei unгурesci:
cumcă unu sinodú parochialú nu-i
este iertatú a accentua caracte-
rulu naționalú alú credincioșilorú
bisericei, o periclitate a celui mai
cardinalú punctu alú statutului,
care díce clarú și limpede, că bi-
serica este română?

La tóte ocașiunile părintele
Metropolitu însuși a recunóscutú
și a enunțatú, că biserica, în a
căreia frunte stă, este națională.
Cum s'ar puté dér ca credincioșii
ei sé nu fiă îndreptățiți de a se
ingrijii deopotrívă de crescerea
morală, religioasă și națională a
copiilorú lorú? Íși póte închipui
Escelența sa o biserica română gr.
or. autonomă în Ungaria și Tran-
silvania, cu limba unгурescă și cu
cântări și rugăciuni unгурesci?

Ce lú îndemná dér pe părin-
tele Metropolitu de a face dintr'o
cestiune de viéță pentru biserica
și credincioșii ei, o cestiune poli-
tică străină de competența sinó-
delorú?

Decă Escelența Sa ar fi ținutú
numai câtú de puțină sémă de
demnitatea, de sentimentulu și de
consciința națională a credincio-
șilorú séi, n'ar fi pututú ajunge
niciodată acolo, ca sé sustină, că
a discuta asupra viitorei creșceri
religiose și românesci a copiilorú
credincioșilorú séi, însemná a face
politică neiertată în biserica.

Acésta o potú díce contrarii
neamului nostru, a cărorú dorință
ferbinte este, ca sé uitămú cu-o
ąi mai curéndú, că suntemú creș-
tiní români, dér capulu bisericei
ínsuși nu-o póte sustiné fără a
nasce cele mai grave bănuieli, că
se face toporiște dușmanului bi-
sericei și națiunei sale.

Nu este pentru întâia órá, că
Metropolitulu Mironu Romanulu,
ne surprinde cu asemeni circulare
politice, cari producú cea mai
mare máhnire nu numai în inimile
credincioșilorú séi, ci în inimile
tuturor Românilorú de bunú sémțú.

N'ar trebui sé trecă cu ve-
derea Escelența Sa, că cu câtú
se înmulțesce numérulu circula-
relorú de acestú felú, cu atâtú
mai puținú cređeméntú vorú da
credincioșii séi cuvintelorú sale
archieresci: că-i zace la inimă nu-
mai păzirea și apărarea bisericei.
Din contră se va nasce într'énșii
bănuiala, că Escelenței Sale îi este
mai multú de interesele celorú
dela putere, cari nu vorú sé su-
fere nici unú felú de manifesta-
țiune românescă, fiă pe tărémulu
politicú, ori bisericescu, ori so-
cialú și că vrea sé-o arate acésta
în modú demonstrativú, făcén ąu-
șí vélvă înaintea guvernului și a ąia-
risticeii unгурesci.

Mai díce Escelența Sa în cir-
culară, că organele superioře bi-
sericesci nu-și vorú pierde din ve-
dere datorința de a face la loculú
și la timpulú séu, și fără impulsú
din partea mulțimei, totú ce pre-
tindú interesele bisericei.

Acésta o putea díce părintele

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.“

IOANŪ.

Poveste.

A fostú odată ca nici-odată, a fostú
unú împératu și o împérătésă și dela
tinerețe până la bătrânețe n'au avutú
decátú unú singurú băiatú. Când a fostú
de i-s'a născutú băiatulu, împératulú a
făcutú mare veselie, că nu mai putea
de bucurie că i-se născuse băiatú, că
acum avea pe cine sé lase în loculú séu
când va muri, avea cui sé lase împé-
răția și averea, și a adusú împératulú
musicí și a datú poruncă în totá împérăția,
ca toți sé se veseliescă și sé se bucre.

Dér la trei ąile, când vinú ursitorile
sé ursescă pe băiatú, cum va fi fostú de
s'a întemplatú că împératulú, împérătésa
ori móșa, care va fi fostú, le-au audítú
cum au ursitú pe băiatú și l'au rânduitú
sé móră spénduratú.

Cátú era împératulú și împérătésa
de veselí și plini de bucurie, iute se
schimbară și din bucuria și veselia,
care era la curtea împératului, începe o

jale și o durere, și o tristeță fără de sé-
ménú. Și plângea împératulú, plângea
impérătésa și toți plângeau de ți-se rupea
inima, că băiatulu cu câtú creștia, totú
mai cu minte și mai frumosú se făcea
și toți se minuna câtú era de deșteptú.
Impératulú ce sé facă, cum sé ingrijiescă pe
băiatú mai bine, cum sé-lú păzescă ca pe
ochii din capú, s'a apucatú de i-a făcutú
unú iatacu, o odăiță a lui, dér așa era
făcută, că băiatulu trebuia sé trecă întâiu
prin odaia împératului și prin a împé-
rătéssei, ca sé dea la elú.

Băiatulu vedea mare jale la curtea
tată-séu, vedea că e păzitú și ingrijitú
de aprópe, dér nu scia pentru-ce tóte
astea și se luase de gânduri. Odată își
pune elú în capú sé întrebe sé-i spună
și lui pentru-ce într'una plânge împé-
ratulu și împérătésa și de ce e așa de
aprópe păzitú. Impératulú nu pré vrea
sé spună, că nu vrea sé-lú facă și pe
băiatú sé fiă intristatú și amăritú, dér
băiatulu ținea una, ca sé-i pună, că decă
nu-i spune de ce plânge, elú se omóră.
Atuncí îi díse împératulú: „Plângú nenor-
ocirea mea și a ta, că la ursitorí ia

fostú rânduitú sé morí spénduratú când
vei implini 19 ani“. Va fi cređutú ori nu
băiatulu, dér vedea că tată-séu credea
și se topia în plânsete. Ce sé facă ca
sé nu mai vadă atăta jale? Se hotăresce
sé plece dela casa părințilorú, spune și
la părinți hotărirea sa și își ia calú de
călérie și bani de cheltuélă câtú a pu-
tutú sé ia și plécă. Părinții se înțelege
au căutatú în tóte chipurile sé-lú impe-
dece dela hotărirea lui și sé-lú facă sé
nu plece, dér n'a fostú cu puțință.

Cum plécă dela casa părințilorú,
merge băiatulu înainte, merge, merge,
și pe unde mergea se arăta tare milosú
și ajuta în drépta și ajuta în stânga pe
cine întelnea și pe cine putea. Merge
elú înainte, merge, dér dela o vreme
începe și lui sé i-se isprăvescă banii și
începe și elú sé sérăcescă, și totú mai
multú, totú mai multú ajunge la strim-
torare, câtú nu-i mai rămăsese nimica, ba
fi móre și calulú, și băiatulu de împératu
nu mai avea ce sé facă, și se apucă sé
ceră de pomană. Și mare greu îi venia
că vedea elú, că lumea mai ușorú ia
decátú sé dea de pomană și vedea cum

unii dela alții îlú trimetea, dér elú nu
se supéra și nici nu-i părea réu că aju-
tase atăta lume și acuma nu se găsia
unulú ca sé-lú ajute și pe elú, ba odată
unulú, ca sé scape de elú, îlú trimite la
impérăția sé ceră de colo că i-se va da
mai multú, că era așa de séracu de nici
hainele pe elú nu se mai ținca.

Băiatulu câtú umblase în drumulu
séu eșise din împérăția tatălui séu și
dase în împérăția altui împératu totú
bogatú și mare, și împératulú acesta totú
numai unú copilú, o fată avea. Băiatulu
de împératu se duce la curtea împé-
ratului cu fata și cere sé-lú miluescă și
sé-lú ajute, dér cum e la împérăția, că nu
se prea ascultă séracii, unu îlú da afară,
altulú îi vorbia vorbe aspre și nici unulú
nu se găsia sé-i vie într'ajutorú. Din
întemplare fata împératului îlú veduse și
veduse, că nimeni nu-i dá nimicú, și nu
vrea ea ca séracu nemilitú sé iase din
curtea împératului, de aceea ea trimite
sé-lú chema la ea și poruncesce sé-i dea
ajutorú și se duce fata și la tată-séu și-i
spune de unú băiatú venitú după cerutú
și-lú rógă sé-i dea haine și-i dá și bani

Metropolită și fără a condamna și timbra ca stricaciōsă procederea sinodului din Brașov, care și-a împlinită numai o sfântă datoriă către biserică și capul ei. Dér și atunci am fi fost în drept a-i aduce aminte de multe neglijențe, ce s'au comis și se comit în apărarea intereselor biserice și ale școlii tocmai de către cei ce stau în frunte; neglijențe neiertate, cari îndreptătesc pe credincioși de a fi îngrijați pentru apărarea intereselor biserice. Am pute aduce în privința acesteia exemple cu carul, dér ne rezervăm această pentru altă ocaziune.

Cea mai grea lovire n' o dă părintele Metropolită în fatala sa circulară nouă diarelor naționale, dîcîndu, că mișcarea, care îl neliniștesce, s' a pornit la îndemnul acestor diare, „cari sunt deprinse a nu cruța chiar nici biserica și instituțiunile ei pentru a pune în agitare spiritele și a înscena demonstrațiuni de natură politică.“

Suntem dér acușai, că n' am avut sîmț pentru existența biserice și a instituțiilor ei, noi, cari necurmat rugăm și conjurăm pe cei ce stau în fruntea lor, ca să nu o lase pradă lăcomiei dușmanului, noi, cari, când și unde numai am putut, am sărit în apărarea intereselor biserice și ale școlii române!

Ierte-i Dumneșu părintelui Metropolită păcatul cel s' a s' așese, că nu știe ce dîce susținîndu așa ceva atunci, când își ia impulsul dela d' alde „Kolosvar“, ferindu-se ca de toc de impulsul, ce l' ar pute primi dela mulțimea credincioșilor săi, din sidoxia căroră trăiesce.

Ar trebui să știe Escelența Sa, că nu noi am fost aceia, cari am dat impulsul credincioșilor, ci îngrijirile și temerile lor îndreptate ne-au dat nouă îndemnul de a sprijini și părtini o mișcare, care după cea mai firmă convingere a noastră, numai spre binele biserice și a n' emului românesc p' ote fi.

Și în viitor ne vom ruga la Dumneșu, să schimbe gândul și să îndrepteze voința Metropolită Miron și a tuturor arhierilor noștri, cari fac și gîndesc ca d' emul, ca să țină cu totă țaria sufletului lor la impulsul mulțimei credincioșilor lor, érá nicîdecum la impulsul nenorocit, cel l' primesc dela

cei dela putere, cari umblă să ne dărîme și biserica națională, cum ne-au dărîmat și nimicit drepturile noastre politice-naționale.

Revista politică.

Dinăuntru. Astăzi nu mai e nici un popor în lume, care să mai simpatizeze cu *asupritorii națiunilor nemaghiare* din acest stat; nici chiar Germanii, cu cari acești *asupritori* se află în raporturi de alianță, nu și mai pot înăbuși indignațiunea pentru prigonirile suferite de frații lor germani din Ardél, Bănat și Țera ungară. Numai așa se p' ote explica strigătul de alarmă dat în zilele acestea de diarele de frunte germane „*Kreuzzeitung*“ și „*Volkszeitung*“, ca „poporul german din Berlin să nu primescă în mod s'erbătoresc pe călătorii unguri, cari voiau să m'ergă acolo, la serbările reuniunilor de v'ănători, căci prin o astfel de primire s' ar aproba măsurile tiranice ce s' au luat în Ungaria în contra limbii germane; poporațiunea Berlinului nu se va înjosi a saluta în mod festiv pe reprezentanții unui popor care, pe lângă despotismul Țarului, este cel mai aprig prigonitor și *asupritor* al culturii germane, căci acesta ar fi o pată pentru capitala imperiului“. În urma acestor articule, cei din Pesta s' au grăbit a da prin diare scriitorilor și artiștilor unguri, cari voiau să m'ergă la Berlin, sfatul de a nu mai face această excursiune. Inuși scriitorul german Paul Lindau din Berlin, care și dă cote cu Ungurii, a adresat aranjatorilor excursiunii în Pesta o scrisore, în care i sfătuesce, că bine ar fi să renunțe cu totul la o primire s'erbătorescă, fiindu o astfel de rezervă impusă de împrejurări; dér ca privați pot să se ducă. Foile din Pesta și o telegramă de ieri ne spun, că excursiunea la Berlin și Hamburg nu se mai face. E de observat, că articulele scrise în „*Kreuzzeitung*“ au fost tipăriți în ediții separate și trimiși de „*Allgemeiner deutscher Schulverein*“ tuturor familiilor de frunte și pers'nelor cu vađă din Berlin. F' oia de mai sus spune, că autorul articulelor e un bărbat de mare însemnătate și și exprimă bucuria, că prin nevenirea Ungurilor la Berlin anuarul capitalei imperiului german va fi scutit de a cuprinde în el un episod necinstit. Nu credem, că șovinismul își vor băga mințile în cap în urma acestor aspre lecțiuni, care ne arată, că cu liberalismul și constituționalismul lor cel fals și-au mâncat omenia ca Țiganul biserica. Când nu va mai fi nici alianța cu Germania, lecțiunile, ce li-se vor da, vor fi și mai amare.

Autonomia comitatelor a ajuns sub guvernarea fișpanilor „liberalului“ și „constituționalului“ regim ungar un flec. Cea mai nouă dovadă despre aceasta ni-a dat' o în zilele trecute pașă dela Bistrița-Năsăud. Vice-comitele Gottfried Lani ceruse să fiă pensionat. Comitetul permanent hotărî să fiă pensionat cu diua de 31 Maiu n. Ce făcu Banffy-pașă? În contra legii, dispuse „alegere“ unui nou viceșpan în adunarea estra-ordinară dela 19 Maiu publicându-se concursul cu termen de 4 zile, ér nu de 15 zile, cum prescrie legea. A făcut' o acesta, ca să nu mai p' ote concura nimenea altul, decât candidatul său necualificat, Panczel. Pentru a p' ote s'ev'ersi Banffy-pașă această „alegere“, se folosi de o pretinsă imputernicire ministerială, pe care însă n' a arătat' o nim'eri și nici copii de pe ea n' a vrut să dea celor, cari s' au ridicat în contra acestui act de volnică, pentru a o alătura la recursul, ce aveau s' l' adreseze ministrului. Fișpanul nu vr' u să știe de nimic, nici de faptul, că mai înt'eu trebuia aprobată de către ministru hotărîrea comitetului permanent, privitoare la pensionarea viceșpanului, nici de nelegalitatea publicării concursului, nici de necualificarea candidatului său, care n' are nici studii juridice necum esamene juridice, ci pe membrii adunării comitatense nu i-a lăsat' o să vorbescă, ba li-a strigat: cel- ce n' are chef s' alégă, nu alégă, „alegere“ totu se va face, plângeți-v' e la ministrul, duce-ți-v' éráși în deputați la el!“ Fișpanul porunci comisiunii de candidare să reguleze lucrul și eși din adunare, strigându-i în trec'et membrului Lang, pe care nu l' a lăsat să vorbescă: „acum poți vorbi“. Urmă „alegere“, candidatul fișpanului f' u „ales“, adecă impusă cu puterea, ca viceșpan. Acesta depuse jurămintul, ér fișpanul, care se n' torsese în adunare, rost' o vorbire, în care d' ise, că „chiar d' ecă m' o voi duce din acest comitat, m' ana mi- o voi ține cu t' ote astea asupra comitatului“. Acum urmă cetirea protocolului luat de Panczel asupra ședinței, și f' u verificat de vr' o 12 membri, cari au stat până la sf'ersitul comediei fișpanesc, și de funcționari. În protocol se d' ice, că viceșpanul Panczel a fost ales cu „unanimitate“! Protestul maiorității congregațiunii în contra „alegerii“ viceșpanului e notat în protocol astfel, că Banffy-pașă a scris cu m' ana sa pe jum'etatea cea albă: „protestul în contra alegerii viceșpanului se înlătură pe calea presidială“, încolo nici de recurs, nici despre desbateri nu se cuprinde nimic în protocol. După ședință, séra la 10 ore a și plecat fișpanul cu un tren extra, de bună s' emă la Pesta,

cum se crede, ca să schimbe pretinsa imputernicire ministerială cu alta, care s' e legalizeze acest c'utezat act de volnică, în contra căruia s' a făcut' o recurs. Nici în Asia nu credem, că se mai s'ev'ersesc asemenea volnicii.

Un nou act de despotism asiatic a s' ev'ersit ministrul ungar de culte și instrucțiune față cu Rutenii din Țera ungară. Éta ce i- se scrie din Ungvar diarului „Parlamentar“: Precum se știe, în contra legii de naționalitate s' a întocmit în totă Ungaria inv'etăm'entul în școlile medii (de stat) exclusiv în limba minorității maghiare, care dispăre, f' iă că gimnasiile se află pe teritoriu slav, german ori român. Limba maghiară este în totă Ungaria mai mult decât limbă a statului; limba Slavilor, Germanilor și Românilor, cari formeză majoritatea preponderantă a populațiunii, au val'ore numai în viața privată, anume numai în viața familiară. În gimnasiul de aci s' au propus dec' t' ote obiectele de inv'etăm'ent exclusiv în limba maghiară, afară de instrucțiunea în religia gr. cat., care se preda de catehetul respectiv în limba slavă veche, limba bisericii, de' orec tinerimea școlară e rutenă. La începutul anului acestuia direcțiunea gimnasială în hiperz'elul său a impus catechetului să propună și religia în limba maghiară. Catehetul protestă la episcopul și acesta trimise ministrului protestul. Albin Csaky, precum spune acum „Listok“, aplică receta maghiară: impuse ca religia în cele patru clase gimnasiale inferioare să se predea în limba maghiară tinerimei rutene, totu așa și în cele patru clase superioare conced'end, ca tinerii, cari vr' eu să inv'ete teologia, să primescă „după puțină“ instrucțiunea religioasă și în limba maternă. Decisiunea vorbește destul de lămurit; nici măcar biserica slavă unită cu Roma nu scutesce poporul ruten de peirea națională; casul acesta arată, ce intențiunii au stăp'ătorii din Pesta. Aceste intențiuni le are despoticul regim ungar față cu t' ote națiunile nemaghiare din acest stat, dér zadarnice i vor fi nenorocitele sbuciumări!

Deputații unguri de dincolo de Dunăre în Țera ungară, b'ântuiți fiind și ei de *nebumia maghiarisării*, s' au hotăr'it să bată și ei apa'n piuă înființ'and un Kulturęylet, care să l'ățescă pretinsa cultură națională maghiară înr'et cetățenii de limbă nemaghiară de dincolo de Dunăre. Intr' un apel adresat către societatea maghiară, d' ică „patrioții“ subscriși în el, că „patriotismul nu e legat de limbă în nici o parte a țării“. Atunci ce vr' eu jup'ânii cu maghiarisarea, d' ecă patriot p' ote fi și cetăț'enul de limbă nemaghiară? Éta ce vr' eu: poporul maghiar nu numai nu

și-i d' ice să vie și a doua di. Băiatul f' i mulțamesce, se duce și se m'bracă cu hainele căp'etate și a doua di ér vine, ba vine și a treia di și fata cum îl vede, așa mai bine îmbrăcat, îl chiamă la ea și îl mai întrebă, că cine e și de unde e și băiatul îi r'espunde, că e din cutare ori din cutare oraș; se n' țelege că nu i-a spus cine e și de unde e. Fata s' a g'andit că p' ote i- ar merge mai bine să răm'ănă acolo și-l' u face de intră slugă la curtea împ'eratului. De o camdată i-a dat și lui acolo o slujbă la bucătăria, să fiă ca un fel de ajutor bucătarului, dér băiatul de împ'erat nu se arăta nemulț'ămit, ci totu ce i- se da să facă făcea din totă inima și se purta tare cuminte.

Șade ce șade la bucătăria până ce bucătarul însuși ved'end purtarea lui se duce la împ'erat și cere să-i dea altă slujbă, că e păcat de un așa băiat cu minte să stea la bucătăria, să fiă totdeuna murdar. Împ'eratul îi r'espunde, că: „să fiă cuminte să m' cetesc cartea ce am“, că avea el o carte de nu o putuse ceti nimeni și dase sfară în ț'era împ'eratului, că cine se va g'ăsi să i- o p' ote ceti mă-

cară jum'etate, îi dă fata de nevastă și jum'etate împ'erații. Mulți se n' cercaseră, dér nu putuse nimeni. Împ'eratul face séra masă și chiamă și pe băiatul de împ'erat și vr' e s' l' u încerce și l' u întrebă cine e, de unde e și cine e tatăl său, și băiatul îi r'espunde totu cum r'espunsese fetii împ'eratului și atunci împ'eratul îi dă cartea. Băiatul de împ'erat numai cât se uită la carte și începe să cetescă și cetesce, cetesce și cu cât cetia, împ'eratul plângia și la jum'etate cartea împ'eratului se sc'olă de tron și îl pune pe el. Atunci băiatul de împ'erat începe și el să plângă, sc'ote h'artiile din sin și arată cine e el și spune, că are să m'oră când va fi de 19 ani. Împ'eratul nu vrea să știe, el vrea să se țină de vorbă și aduce și pe fată și i logodesce, că și fetii îi plăcea, că era cu minte, era frumos și de n' em mare.

În timpul de după logodnă împ'eratul avea o nuntă, că cununase și el pe altu și vrea împ'eratului să m'ergă și ginere-s'eu, însă acesta r'espunde, că nu merge, că are trebă, dér d' ecă ține împ'eratului atât de mult, va veni mai târziu. Așa se duce împ'eratului și im-

p'ratésa și cu fiă-sa și când era vremea așteptă împ'eratului, așteptă împ'ratésa, dér mai ales fiă-sa așteptă, așteptă și Ioan, cum îl chema, nu mai vine. Numai dec'at se duce să-l' u caute, dér nu-l' u g'ăsece și fata începe să plângă și țipă și vrea să se om'ore. I- se dă de veste împ'eratului, ce vrea fata să facă și împ'eratul se sc'olă și o face să fiă liniștită și spune, că-l' u va g'ăsi el, și îl caută împ'eratul în t' ote părțile, dér nu-l' u g'ăsece. Atunci îi vine în minte și dă și prin grădină și când colo ce să vedă? În grădină era un nuc mare și băiatul de împ'erat era întins jos la p'ământ și cu brațele întinse. Ce să facă împ'eratul? Ii dă în g'and să stea să aștepte, să vadă ce e de făcut, și cum sta el și aștepta, deodată vede că se crepă p'ământul și ese ca un băiat și cu o panhică și îl ridică pe băiatul de împ'erat și vrea s' l' u sp'endure, și érá îl lasă în jos și érá îl ridică. Când a fost de l' a ridicat a treia oră numai ce s' a repeđit împ'eratului și l' a apucat și nu l' a lăsat și s' a dus cu el în palat și l' a păđit până a doua di când și-a venit în fire.

Atunci trecuse ciasul cel rău, trecuse de 19 ani și de spusele ursitorilor și împ'eratului și fata și toți dela curtea împ'ratésă era de nu mai putea de bucurie. Împ'eratul îi d' ice, că acuma p' ote să facă nunta, că e sc'apat, dér băiatul de împ'erat era cu g'andul și la părinții lui, cari îl știa acuma mort și de aceea d' ise către împ'eratul:

— „E adev'erat, înălțate împ'erate, că am sc'apat, dér cum aș putea eu să fac nunta și să fiu vesel când știu, că la tatăl meu e mare jale, căci crede că sunt mort, că tocmai acuma eram sorocit de ursitori să mor; lasă-m' e să m' ducă să se dau de seire, că n' am murit, să se bucure și ei cu noi dimpreună, că nu s' a mai pomenit vr' o dată ca să nu se întemple după cum au urșit ursitorile“. Și s' a învoit să se ducă băiatul la părinții lui de li-a dat de seire și apoi cu mare bucurie și cu mare veselie a făcut nunta, ca toți domnii și ca toți împ'erații, și vor fi trăind și acuma de nu vor fi murit.

se sporesce, d'ér prin emigrări scade repede. De această peire vré s'él scapă regimul și jupânii kulturegyletiști prin maghiarisarea popórelor nemaghiare, care se sporesc, suntú trainice și cu greu își părăsescó cãminul. De aceea mișcarea kulturegyletiștă și uneltirile regimului suntú ultimele încercãri ale desperãrii. D'ér apelulú își are și partea sa comicã. Dupã ce se spune în elú neadevêrulú, cã cetãtênii de limbã nemaghiarã din acea parte a Têrii unguerescî se alãturã bucuróșu la cultura maghiarã — vorbã s'él fiã, cã tãrgú se face — amintescó cestiunea emigrãrii Ungurilorú dicendú, cã emigrarea se sêvêrșescó în liniște și fãrã sgomotú, așa cã puținú s'a audítú de ea, deși se sêvêrșescó în mase multú mai mari, decãtú în Ungaria de susú. Și ce mijlóce credeți c'au gãsitú „înțelepții“ deputați ungueri pentru a-o împedeca? Inființarea unui Kultur-egylet! Apoi s'él nu pufnescó de rîșú? Nu s'él ce s'él dicé, cum observã și „Sieb. Deut. Tgbltt.“, e mai mare nesciința, orbirea ori fanatismul? Bieții „patrioți“ și-au perdutú sãrita, ér Sécuiulú Beksics, subscrisú în apelú ca referentú, va fi rîdendú în pumní, cã i-a pututú duce pe ghiașã. Nemaghiarii de dincolo de Dunãre vorú avé cu o comedie mai multú.

Filozera maghiarisãrii voescó patrioții s'él introducã și în Slavonia, d'ér acolo li-se infundã iute mãta 'n sacú. „Agramer Tagblatt“ vorbindú de politica maghiarã fãcã cu naționalitãțile din Ungaria, dice, cã rassa maghiarã formezã de faptú minoritatea în conglomeratulú popórelorú din țêrile corónei St. Stefanú și de aceea se lucrézã cu tóte mijlócele, ca acestei rasse s'él introducã puteri próspe, atãtú fizice cãtú și intelectuale, din alte naționalitãți ale Ungariei. Despre aceste uneltiri raportézã, dice fóia croatã, diarele Romãne din Ardélú, istoricescú s'ermanii Slovaci, ai cãrorú copii în cea mai fragedã etate li-se rãpescó pãrințilorú, pentru ca s'él fiã crescuți ca maghiari în Ungaria de josú. Acum Kultur-egyleturile auplãcerea, cum se pare, a'și întinde uneltirile lorú și în Slavonia Croației sub pretextú, ca pe cei 50,000 de Maghiari de acolo s'él pãstreze rassei maghiare. „Admițendú, dice fóia croatã, cã ar fi atãta Maghiari, cari se bucurã de ospitalitatea Croației, întrebãmú: cum are de gãndú reuniunea s'él implinescã acestã misiune. Cunoscuta lucrare agresivã și violentã a Kultur-egyleturilorú trebuie s'él deștepte în fiã-care patriotú croatú cea mai mare îngrijire și s'él facã pe guvernulú croatú a-le interdice ori-ce activitate în țêrã, s'él apere țêrii dreptulú s'él de casã, precum e datorã fiã-cãrei țêri fãcã cu elementele strãine periculóse. Raportulú de

ađi alú Croației cãtrã Ungaria, cu tótã înțelegerea reciprocã oficialã, numai bunú nu e. Têra cu sufletulú ei rãnitú se luptã în contra volnicilorú maghiare și e revoltãtorú a auđi, cã o reuniune, care prin faimósa ei activitate și-a atrãșu disprețulú generalú alú tuturorú ómenilorú cu adevêratú iubitorú de dreptate, vrea s'él estindã lucrarea sa și în țêra nóstrã. Cu scãrbã a audítú Croația scirea, cã o reuniune, care s'a fãcutú vinovatã de o procedere atãtú de revoltãtóre, cum e rãpirea copiilorú slovaci, cutézã și numai a se gãndi, cã guvernulú unui poporú slavú i-ar puté permite o activitate în țêrã. Durere, Maghiarii au invêțatú s'él judece poporulú croatú dupã bãrbații cari-lú represintã oficialú — cum e bunulú patriotú maghiarú br. Khuen Hedervary — și porindú dela acestã falsã pãrere, potú cuteza a crede, cã poporulú Croației va privi în liniște uneltirile reuniunei d'a cãștiga proseliți. în interesulú ideii Maghiarici marí. Ne crede, precum se vede, deja destulú de bãtuciți, ca s'él putemú suferi chiar amestecú în cele mai intime raporturi ale nóstre din partea unei astfelú de monstruóse reuniuni. D'ér se înșelã fórté. Sufletulú poporului va lucra cu tótã puterea în contra astorfelú de uneltiri de maghiarisare și nici unú guvernú croatú nu va fi în stare s'él resiste indignãțiunei morale a poporului pentru unú astfelú de atentatú. Trebuie s'él simți scãrbã în fața depravației morale, care cu astfelú de mijlóce vrea s'él facã pe Slavi heloși ai unei naționalitãți strãine! S'él nu uite Maghiarii nici-odatã, cã în acestã țêrã autonomã politicescú și teritorialicescú ei suntú streini, și ca atari trebuie s'él aibã considerãre fãcã cu țêra și cu poporulú croatú... E timpulú a-i lãmuri Kultur-egyletulú punctulú de vedere croatú! Cum vedemú, Kultur-egyletiștii își gãsescú nãnașulú în Croația!

Sãșii din Ardealú vorú ține în 5/17 Iunie unú congresú în Sibiu, pentru revizuirea Programului naționalú și pentru a se pune la cale o reformã în viața internã a poporului sãșescú. În apelulú adresatú alegãtorilorú sãși, pentru a lua parte la congresú, se dice, cã e vorba d'a se desbãte asupra mijlócelorú și cãilorú ce au s'él duce la reinãrãirea poporului sãșescú, pentru a'și puté dovedi puterea sa pe tãrimulú economiei, alú vieții sociale, alú culturai spirituale, în comunã și în comitatú. Dupã organizarea de pãnã acum a poporului sãșescú, acesta primia îndemnú pentru activitatea sa publicã de regulã dela deputãții sãși din dietã, și dupã cum erau aceștia, guvernamentalí ori opoziționalí, astfelú erau și impulsele lorú și activitatea poporului sãșescú. Din cauza acestã s'au ivitú

discordii în poporú, care numai bine nu i-a pututú aduce. Pentru înlãturarea acestui rãu și pentru a se face cu puțință o conlucrare comunã a tuturorú Sasilorú, fãrã deosebire de partidú, pe celelalte tãrãmurí, decã pe celú politicú nu se potú uni, s'a convocatú congresulú amintitú. Ètã în ce va consta vi-tóreã acțiune a Sasilorú pentru întãrãirea, susținerea și dezvoltarea naționalã a poporului sãșescú: a promova progresulú economiicú la țêrã și la orașú, amêsuratú timpului de fãcã; a întãri gimnastiile, a le mãri dotațiunile, a concentra seminariile; pe tãrãmulú vieții comunale și comitatense a apãra autonomia comunei și comitatului, a apãra starea de dreptú a poporului sãșú, viața lui naționalã și culturalã; a desvolta administrațiunea bisericescã, a îngriji de crescerea preoțiinei, academice și neacademice. Necesitatea acestei uniri a tuturorú Sasilorú e cu atãtú mai mare în viața internã economicã, socialã, culturalã și naționalã, cu cãtú chiar și pe tãrãmulú politicú e nevoiã a se aduna cu toții sub unú stégú în fața proiectului de lege privitorú la grãdinile și asilurile de copii, care taiã fãrã considerațiã în viața familiarã. Acestea suntú cauzele, ce au fãcutú necesarã convocarea congresului.

Asupra unei cestiuni îngrijitóre se împãrtãșescó din Peșta urmãtórele: Avendú în vedere pregãtirea de luptã a armatei nóstre, starea artileriei pretinde cea mai mare îngrijire. Dela marea rãboiu din 1870/71 nu s'a pututú ține pasú cu inovațiunile continue pe tãrãmulú artileriei, din causã cã nu s'a datú ocaziune pentru acestã, decãtú pe timpulú ocupațiunei Bosniei. Franța a cheltuitú sute de milioane pentru artileria sa și ađi e stãpãnã pe situațiune. Germania n'a ajunsú s'él aibã efectivulú artileriei franceze, fãrã a mai vorbi de preponderanța numericã a armatei franceze, ba se pare, cã în acestã privință silințele ce și-le dau cele doué mari puteri d'a se întrecé una pe alta nu se vorú sfãrși decãtú printr'unú rãboiu. Rusia tãinuesce numãrulú bateriilorú sale, d'ér se pare, cã contele Moltke are dreptate când dice, cã ađi ne putemú aștepta la surprinderi și din partea ei. Artileria nóstrã are ađi efectivulú de pace. Întrebarea, cã ore la timpulú s'él fi-va cu puțință s'él se acopere enorma trebuință de ómení și cai fãcã cu puterea deja acum preponderantã a artileriei rusescei, trebuie s'él însufle îngrijiri ori-cãrui soldat cu judecatã sãnãtósã. Considerãțiunile de economiã le gãsímú pré cutezate și periculóse și nu cu puținã îngrijire privimú la rëndurile fórté rare în statulú concretualú alú oficerilorú de artilerie activi și de rezervã. De aceea nu trebuie s'él ne surprindã, decã ministrulú de rã-

boiu va presenta unú proiectú pentru sporirea artileriei. Deosebitã atenziune meritã, dupã starea cadrelorú oficerilorú de artilerie, remonții (caii), a cãrorú calitate nu corãspunde nicidecum cotingelorú (Lafette) cele grele de ferú ale tunurilorú nóstre. Prețulú de cumpãrare alú remonțiilor de artilerie s'a urcatú fórté multú și s'él nu se uite, cã esportulú liberú de cai nu ne va pune în pozițiune a acoperi marea trebuință de cai pentru casulú unui rãboiu, decã nu se vorú lua încã în timpú de pace mësuri necesare. Nu cumva se va opri esportulú de cai? Triste semne de pace.

Dinafarã. Deplinã pregãtirea de rãboiu a grãniței ostice franceze e gloriificãtã de diarele franceze cu deplinã mulțãmira. Despre destoinicia administrației franceze de rãboiu se esprimã diarele fórté mágulitorú. În ținuturile, pe unde a cãlãtoritú președintele republicei Carnot, populațiunea mereu se gãndescó la rãulú necesarú, la rãboiu, care póte isbucni ađi-mãne. Personalulú și materialulú de mișcare alú societãții cãilorú ferate ostice stã gata a primi și a executa ordi-nile de mobilizare, funcționarii cãilorú ferate suntú disciplinați militaricescú, locomotivele și vagonelile suntú esaminate în gradulú celú mai mare alú destoiniciei de prestațiune în privința tehnicã. În Belfort suntú 8000 de soldați, trupe de elitã, care în mișcare și în mãnuarea armelorú se deosebescó de grosulú armatei în modulú celú mai avantajosú. Vederea acestorú trupe influință asupra populațiunei civile atãtú de încuragãtorú, încãtú mai cã ar dori s'él isbucnescó rãboiulú. În citadelã nu e nici o uneltã de rãboiu nefolositoré, se vede bine, cã tóte suntú gata pentru o luptã imediatã. Casematele suntú întocmite pentru a cuprinde 3000 de ostași și 2000 de vite, jurú împrejurú în distanță mare se întindú forturile, care facú impresiunea cã Belfortulú nu se póte cuceri. Precum se scie, Carnot s'a exprimatú, între altele, cã nu doresce ca Franța s'él fiã adusã în necesitate d'a fi elú organizatorulú victoriei, cum a fostú renumitulú s'eu strãmoșú. Nicãiri nu s'audú plãngerí asupra sarcinelorú militarismului, nici nu s'au de cerendú-se desarmarea; din contrã Francesulú privesce cu tãcnã patrioticã la starea întocmirilorú militare naționale, mai alesú la pregãtirea de rãboiu pentru duratã la grãnița de cãtrã Germania, și nu s'ar da înderëtú dela nici o nouã jertfã, decã specialiștii militari i'ar arãta o lacunã, ce ar trebui umplutã.

Doine din Bihorú,

culese și publicate d. I. Koevary.

Inimã, inima mea,
Rãbdã, nu m'él totú durea,
Cã n'am cu ce te 'mbia,
Departe de țêra mea.
Cã se fiu în țêra mea
Indatã te-ași imbia
Cu o bucatã de pitã
Cu lacrimi picãturitã
Dela maica mea primitã.

*

Lasã-mé dorú la maica,
Cã mi-i cõptã cãnepa;
Așa-i cãnepa de cõptã —
Paserile 'n gur'ó pórtã;
Și-asa-i cãnepa de dulce —
Paserile'n gur'ó duce.

*

D'asa-'sú de strãinã 'n țêrã,
Ca sãcara 'n grãu de vérã;
D'asa-'sú de strãinã'n satú
Ca sãcara 'n grãu curatú....
— Strãinã strãinãtate
Nu mé 'nstrãina departe,
Cã n'am maicã s'él mé cate;

Am unú tatã, nu mé crede,
Pe maica-i pãjiște verde.

*

Pe calea de ședãtóre
Póte crește érbã mare,
Maicã, de-a mele picioóre;
S'ó cosescó cosașii,
S'ó adune iobagii;
Iobagii la boi s'ó deie,
Boii 'n cõrne s'ó ieie,
S'ó arunce peste viã,
S'él nu mai fiã solãviã.

*

Tótã lumea-i dintr'ó vițã
Numa io-'sú mai singurițã;
Tótã lumea-i dintr'unú némú,
Numa io pe nime n'am.

*

Cine n'are maicã dulce
În lume se póte duce;
Cine n'are nici unú frate
N'are nici o dreptate;
Cine are-unú frate, doi
Tótã dreptatea-i a lui.

*

Birëule, hoi birëu,

Nu purta pe nana*) rãu,
Cã de când m'am robitú eu
Ai casã și iștãlëu**) și
Și țile-oiu face perneu.
Patru boi suciți la cõrne,
Cõrnele le-oiu pipã
Casa io țile-oiu pãrjoli
Și de boi te-oiu mântui,
Eu cu nana totú oiú fi.

*

Puseiu șeua pe murgu
Luaiu drumulú de-alungu;
Când fuseiu p'angã nana
Murgu ncepe-a rinocheza.
Legaiu murgu de ferestã
Më bãgai la nana 'n casã,
Nana-mí puse cina'n mész
Eu cinai și mai rãmase.
Nana prinde-a më mustra
Cum o'am cinatú la alta;
Më juramú și nice prea,
Cã știamú, cã-i tocm'asa.

*

Pasere de pe câmpia

*) nanã-mãndrã, lele. Belforteni de obște
dicú nanã în locú de mãndrã.
**) grajdu.

Di cãtrã nana s'él vie,
Cã s'au cõptú strugurii 'n viã;
Și s'a datú o ciórã négrã
Rupse strugurulú cu créngã
Și-lú aruncã pe câmpia
Se fãcú buciunú de viã,
Pe buciunãșu strugurașu
Și-lú apucã-unú feciorãșu.
Și-o fatã din graiu grãia:
„Ia-mé feciorãșu pe mine,
Cã mãicuța mi-a da mitã***)
Ție țile-oiu fi de ispitã.“
— Feciorulú din graiu grãia:
„Eu fatã nu te-oi lua,
Cã-mí parí scurtã în picioóre,
Maichii-i trebe țesetóre.“

Belfia, 1890.

Nici n'a fostú, nici n'a fi.

— Snová. —

A fostú ce-a fostú, cã de n'ér fi
fostú nu s'ar povesti, a fostú odatã unú
vênãtorú mare, care avea trei feciori,
asemenea vênãtorí mari. Tatãlú fecio-

*) Mitã-đestre, în taina sãtmãrenilorú
mãșu.

SCIRILE ȚILEI.

Emigrarea la America ia în comitatul Zemplinului proporțiuni înspăimântătoare. La 30 Maiu gendarmeria a escortat la S. A. Ujhely o cătă de 15 țerance și 7 țerani, cari porniseră la America fără pașaporte. Tote femeile, ai căror bărbai sunt deja în America, pleaseră cu copii cu tot. Intrăga cătă a fost escortată la căminul său, în Lasztoyer din cercul Nagy-Mihály și în Zamuts din cercul Sztrapko.

Și șovinistii speră să impedeze emigrarea prin mijlocul maghiarisării, cum se 'noercă în Țera ungrăscă dincolo de Dunăre! Apoi mai poți dice, că au capul întră urechi acești omeni, când tocmai mijloce, care provocă emigrarea folosesc?

Flotila de pe Dunare se va spori în mod însemnat de cătră Austro-Ungaria. Afară de monitoare „Maros” și „Leitha” se voru construi încă patru monitoare cu putere de 350 cai și cu câte trei tunuri, precum și două baterii litorale în Semin și în Ada-Kaleh.

Invagonare de probă. Joi dimineața, un batalion din regimentul 31 de liniă din Sibiu, în frunte cu muzica regimentului, trecu prin orașu cătră gară, pentru a sêvșși o invagonare de probă. Proba a reușit și batalionul s'a întorsu în casarmă ărăși în cântecele muzice.

Cursu de industriă în Bucovina. Părintele Iraclie Porumbescu, parochu în Frătăuțulu nou, împărtașește în Revista Politică, că a primitu dela d-lu Moianu, învățătoru de industria de casă și demână la Seminarul „Andreian” din Sibiu, scirea hotărâtă, că d-sa va merge să conducă într'acestu anu cursulu de industriă din Frătăuțulu-nou resp. să instrueze pe elevii de anu în alte lucruri decât cele ce le-au învățat ei în anul trecut, și deci invită pe toți cursualii de anu și pe alții, cari aru fi aplecați a participa la acelu cursu industrial de acolo să i-se insinueze până celu multu la finea lui Iunie a. c., după care insinuaie densusu fiă-căruia din D-lor le voru comunica în deosebi condițiunile participării la cursu și programulu învățământului în acestu anu.

Alegere de protopresbiteru. Marți a treia di de Rusalii s'a sêvșșit alegerea de protopresbiteru alu tract. Făgărașului sub conducerea d-lui protopresbiteru și profesoru seminarialu Ioanu Popescu. Alesu a fostu actualulu administratoru protopresbiteralu, d-lu Iuliu Danu, uniculu concurentu.

Stipendii. Comitetulu municipalu alu comitatului Sibiu a incuviințat din fon-

dul agricolu alu comitatului și pe anul 1890/91 o dotațiune pentru a se da ca stipendii școlariilor dela școlele speciale de industriă din Sibiu. Conformu hotărârii comisiunei agricole a comitatului, se voru împărți: 6 stipendii a 50 fl. pentru școlarii dela școla industrială de lemăritu și 5 stipendii a 30 fl. pentru școlarii dela școla specială de cismăritu. Stipendiile se voru distribui în rate lunare a 5 fl. Cursulu la școla industrială de lemăritu se începe la 1 Septemvre 1890 și dureză 10 luni, ăr celalaltu la 1 Oct. și dureză 6 luni. Cererile se adresă la vice-comitele comit. Sibiu până în 20 Iunie n. Documentele: Atestatul de incolatu, testimoniulu școlaru, atestat de paupertate, atestat dela măestru și atestatul despre primirea în școla respectivă; concurenții din comitatulu Sibiu sunt preferiți.

Hirotoniri. Sămbăta dimineața în sêptemăna trecută s'a hirotonit întru presbiteru clericulu absolutu Ioanu Budoiu pentru parochia Cămpuri-Surducu, tractul prot. Iliă; ăr Duminecă în decursulu serviciului divinu Victoru Cupșa, clericu absolutu alesu parochu în Mogôșa, tract. prot. Deșiu; întru diaconu Iurisu Reitu, alesu parochu în Pôrtă, tractulu Branu.

19 ani în coteșu de porc. Se scrie din Alba regală, că în zilele trecute poliția de acolo a descoperit unu lucru ne mai auditu. Se adeveri adecă vestea, că Remesey Andras, și-a ținutu unu copilu timpu de 19 ani într'unu coteșu de porc, lipsitu de lumina zilei și zăcându pe nisce gunoie murdare și putrede. Coteșulu abia este de câteva urme de latu, ăr copilulu nu s'ar păre a fi mai mare ca de 2—3 ani. Elu este surdu, mut și orb, ăr picioarele și mânilor sunt așa de slabe și uscate, încatu nu și-le pôte mișca. Poliția l'a dusu numai decât în spitalu.

Ce sufletu îndrăcit de părinte!

Maiatul studenților dela gimnasiulu român din Năsăudu se va ținé la 26 Maiu st. v. (7 Iunie st. n.) în „Castrolu” din Năsăudu, eventualu în sala de gimnastică. Prețulu intrării: de persoană 50 cr., în familiă 30 cr. Inceputulu la 10 ore a. m.

Sinucidere. Mercuru trecută a fostu găsitu sub delulu furcilor, nu departe de canalulu Timișului dela marginea Brașovului, cadavrulu tinêrului comerciantu Constantin Stelea din Seliște, care se împușcase din cauza unei bôle nevindabile.

Cestiunea metropolei comitatului Satu-mare.

Deja unu anu, de când între orașele Carei-mare și Satu-mare s'a incinsu o luptă inverșunată în foile locale și din

adunări din cauza reședinței scaunului comitatensu; în urmă la rugarea mai multor membri ai congregațiunei comitatense, Comitele supremu pentru desbateru acestei cestiuni delicate a convocatu pe 12 Iunie stilu nou adunare generală extraordinară, la care amu și primitu deja invitările. Este deci timpul prea potrivit a discuta puținu asupra ținutei Românilor, respective a membrilor Congregațiunei față de această cestiune.

Seimă toți, cari cunoșcemu afacerile comitatense, că în anul trecut reușirea vice-comitelui, care a luat în programa sa transpunerea scaunului comitatensu la Satu-mare, numai voturile Românilor o-au mijlocit, avându majoritate de 51 voturi. Rămâne însă întrebarea, că ore membrii români desbătu'au bine această cestiune și află și astăzi a fi mai bine a se alătura la partida sătmărenă, seu a vota cu aceia, cari se luptă pentru status quo în comitat!

Aceia, cari pledăză pentru Satu-mare, se provocă ca la argumentulu celu mai puternicu la împrejurarea, că Satu-marele e în centrulu comitatului, prin urmare mai accesibilu din tote unghiurile comitatului. Acestu argumentu însă astăzi, când comitatulu e traversatu în mai multe părți cu linii ferate, slăbesce, — și nu pôte sta contra reminiscențelor noastre dureroșe, ce le avemu față de Satu-mare.

Seimă, că naționalitățile din comitatul au trăit în pace și liniște lângă olaltă, lucrându fiă-care pentru binele seu, până ce i-a plesit în minte Satu-marelu de a pune pedecă înaintărei noastre culturale naționale prin înființarea societății Szecheane, a cărei lucrare pre durerosu toți o-amu văcutu în trecut... Unu orașu preocupat de asemenea spiritu este ore vrednicu de a fi ridicatu chiar prin voturile Românilor?

Dér promisiunile din partea partidei Satu-mărene, făcute în favorulu Românilor la alegerile din tōmnă, unde au rămasu? Unde suntu ampoiații români aleși cu ajutorulu lor?

A sositu timpul să le arătăm, că fără concursulu nostru nici una, nici alta partidă nu-și pôte elupta majoritatea; sê ne unimă într'o partidă națională, care deși adu puțină la număr, dér considerabilă... Să ajutăm cu voturile noastre Careii, ca să se convingă, că și Români aceia desconsiderați, uniți în cuget și simțiri, potu să pună pedecă nisuițelor lor.

Timpulu e scurtu pentru de a ne puté aduna într'o conferință prealabilă. Mai consultu va fi, decât se voru aduna toți membrii români în ziua de 12 Iunie la școla noastră română din Carei, de unde după o scurtă consfătuire în frunte cu Vicariulu, să mergem la desbateru cestiunei.

Nu putem dormi și mai departe; amu abusa de încrederea poporului, care ne trimite în numele seu, decât amu pured și mai departe despărțiți deolaltă, servindă fiă-care intereselor particulare, ori personale.

Amu primitu mandatulu lor, avemu de a ne lupta din răspuțeri, ca și poporul nostru să se bucure de acele privilegii, ce i-le întind legile sancționate ale patriei. Pôte lupta noastră va fi zadarnică, dér vomu avé consciința liniștită, că amu făcutu, câtu ni-a fostu cu puțină.

La luptă deci pe tote terenurile sociale! Unirile sunt armele cele mai puternice; — să ne unim și noi și Dumneșu, care veghează asupra noastră, ne va ajuta!

L. M.

Nouă mișcare de naționalitate.

„Kolozsvar” dela 2 Iunie n. c., vorbindu de adresa sinodului parochialu gr. or. din Brașov, cătră Părintele Metropolitu Miron Romanul, scrie următoarele:

„Sinodulu parochialu alu bisericei gr. or. din Brașov face politică, cu tote că bisericilor nu li-ăr fi permis să politizeze. Sinodele parochiale sunt chimate a se ocupanumai cu rezolvarea afacerilor curat bisericesci ale parochiei, dér nu cu aceea ca să ia parte în curentele politice și să se nisuescă ca credincioșilor aparținători confesiunei față c'unu proiectu de lege seu altulu să le dea direcțiune cum să ia poziții în contra lui, când acele proiecte de lege nu atingă nici interesele bisericei, nici ale religiunei.

E vorba de Kisededovuri.

Sinodulu parochialu alu bisericei gr. or. din Brașov a luat la desbateru acestu proiectu de lege și rezultatulu desbaterilor a fostu, că membrii din consiliu nefiind în genere indestulți cu dispozițiunile proiectului au înaintat unu apelu cătră Metropolitulu Mironu Romanu, ca să ia pozițiune în contra proiectului și să apere interesele naționale ale poporului român în totu modulu posibilu din parte-i.

Ce-lu supără pe acestu senatu bisericescu?

În representația sa senatul declară forțe francu, că scopurile umanitare ale guvernului în afacerea Kisededovurilor sunt numai o cursă pentru prinderea naționalităților; adevăratulu scopu alu proiectului este înstrăinarea tinerimei române de naționalitatea sa și astfel și de cătră biserică. Proiectulu acesta nu țintesce nici la mai multu, nici la mai puțin, decât a răpi din mijloculu familiei pe copii, pe tinerile mlădițe ale națiunei, tocmai atunci, când ar avé cea mai mare lipsă de ea pentru a se puté desvolta și când are să li-se imprime pe frunte și în inimă, timbrulu,

rului lăsa cu limbă de mörte, să mērgă la vėnatu prin totă lumea, numai în „munții Crinului la vatra Molidului”, unde, în locu de ărbă, mărgăritari crescu, să nu mērgă, că de voru merge, rēu voru păți ei acolo.

Bătrānulu vėnătoru muri, ăr feciorii lui începur a umbla la vėnatu, în susu, în josu, în tote părțile. În urmă nepuțēndu-se suferi se duseră și în locul opritu de tată-s'o. Acolo au vėnatu ei: celu mai mare 50 de vulpi, celu mijlociu 100 de lupi, ăr celu mai micu 100 de căprioare.

Dau sē-și facă ceva de măncaie, dér n'aveau focu. Feciorulu celu mai mare se suie într'unu copaci înaltu, din vėrfulu căruia vėqu într'o poiană depărtat unu focu mare. Îndat ce vėqu elu foculu se duse după focu, dér ce sē-i vadă ochii? Lângă focu ședea unu omu ou unu ochiu în frunte mare câtu o rotă de caru. Omulu ăsta rogu-vē, frigea într'o frigare pe unu altu omu.

„Dă-mi puțin focu”, fi duse feciorulu cam spēriat.

„Ți-oiu da, decât mi-i spune o poveste, cum nici n'a fostu, nici n'a fi”, răspuse omulu c'unu ochiu în frunte.

„Ți-oiu spune”, duse feciorulu începēdu povestea.

„Asta am mai auditu”, duse uriașulu și prindēndu-l a legatu și l'a pus sub scaunulu pe care ședea.

Alu doilea fecioru vėdēndu, că fratele seu mai mare nu mai vine cu foculu s'a dus și vadă ce s'a făcutu cu elu? Dér și acesta a pățitu, ca și fratele seu mai mare.

În urmă porni la drumu alu treilea fecioru și celu mai micu. Ajungēndu elu la foculu, unde erau frații sēi legați, s'a cătrānit focu și rēstindu-se a cerutu focu dela urieșu.

„Ți-oiu da, de mi-i spune o poveste, cum nici n'a fostu, nici n'a fi”, răspuse nāmila de omu.

„Ți-oiu spune”, duse feciorulu, „numai să tac până voiu sfiși eu cu povestirea”.

„Voiu tăc”, duse omulu, ăr feciorulu începū să povestescă astfel:

„Când eram în pāntecele mamei mele, tata m'a trimis după apă la o fântānă afundă, și cum am picat nu sou, destulu că pe sub apa cea din fântānă am datu de altă apă lată câtu o țeră întregă. Umblāndu încōce și'ncolo m'am întâlnit cu Dumneșu și cu sfântulu Petru; ei amēndoi erau desculți. Mi-au cerutu opinile mele și eu îndat m'am pus jos și mi-am trasu pielea dela genunchi în jos și le-am făcutu din ea opinci. Când era sē-mi plătescă, ei s'au înălțat la ceru, eu mi-am făcutu o scară și hai după ei. Când am ajunsu în ceru, Dumneșu și cu Sf. Petru îmblātau grāu într'unu vėrfu de plop, în care paele sta, grāulu pica și după ce l'au făcutu grāmeși l'au dusu la țergu, l'au vėndut, mi-au plātit opinile, ăr eu banii ce i-am căpātatu mi-am cumpēratu pleve, din care mi-am făcutu o funiă cu care m'am coborit ărăși pe pāmēntu. Dér fiindcă nu vream să rămān toomai pe pāmēntu, m'am cufun-

datu jos, jos până ce într'unu locu m'am întâlnit cu tată-meu și cu tată-tēu. Tata era olaru, tată-tēu măgaru. Tata câte ôle făcea, atâtea în capulu tată-tēu le spargea”.

„Mintu”, duse omulu c'unu ochiu în frunte, ne mai putēndu suferi hula și minciuna feciorului.

Feciorulu atunci i-a datu una c'unu bătoiu de i-a săritu capulu uriașului la o parte; a deslegatu apoi pe frații sēi și s'au întorsu cu toții la casa lor părintescă. De atunci ei n'au mai mersu să vėneze în locul opritu, dér nici poveste ca a lui nu s'a mai auditu de cāndu-i vilēgu.

(Auditu dela Harany)

Comunicat de N. Mihăescu.

Nevasta leneșă.

— Poesiă populară. —

Nevasta lui Grigorașu,

Cu pôle din Mediașu,

Cu bărbatu s'a vorbitu

Și bine s'a socotitu:

pe care sunt datorii a'lu pădi în totă viața lor.

Copilului român așadar, în loc de a se crește în spirit românesc în frageda sa etate, i-se picură în suflet veninul înstrăinării pentru ca mai târziu să fie ori și ce numai Român nu.

Cel mai mare rău îl află sinodul bisericii din Brașov în acele dispoziții ale proiectului, cari dicu, că copiii români sunt siliți a învăța în asilurile de copii pe lângă limba lor maternă și o limbă străină: limba maghiară, lucru care incurcă în sufletul și în mintea copilului conceptele așa, că prin această este împedecată în mare grad și dezvoltarea lui corporală. Năcaz e și aceea, că guvernul își susține față cu aceste institute și dreptul de inspecție și control.

Ce va face Miron Roman cu această apel, nu șcim; d'ér decă Miron Roman voește să rezolve bine această chestiune, la totă casul va avé să resorie acelu sinod și să'i spună, că în viitor să nu se mai vaete „în numele poporului român. Decă prin ceva s'ar vătéma biserica și în deosebi interesele bisericii gr. or., atunci sinodul bisericii gr. or. din Brașov p'ote să-și exprime vederile sale, d'ér altfel, ca sinodul nu.

Noi adese-ori am accentuat și siliți ne vedem a accentua și acum, că în genere d'is biserica gr. or. încă nici până acum nu este în curat, că ce-i este iertat — și ce nu? Ea pe lângă chestiunile bisericești tracteză și chestiunile naționale și politice; se face apărătorea întregului popor, cum o arată această și casul de față. Decă sinodul din Brașov declară proiectul de lege ca periculos din punct de vedere confesional și religios, pentru-că pe copii, ce se țin de confesiune, îi amenință pericolul cea s'eu cea — tréac-ducă-se; d'ér când sinodul sulevéză chestiunea de naționalitate și ia rolul de agitator în contra unor închipuite vătémări ale naționalității: acesta nu este iertat și trece peste cercul competenței sale, care cercu trebuie să'l respecteze.

Sinodul parochial din Brașov de bună sémă a voit să pornescă prin această o mișcare generală în țér. El a vrut să fie cel dintăiu, acolo la spațele „Gazetei“, care a vrut să mène înainte curentul. Nu peste mult vom auzi, că exemplul Brașovenilor l'a urmată cea s'eu cea biserica.

Facă-o! Astfel de amestec în politică a bisericii răsăritene îi va aduce primejdii pe cap. Aceluia, care nu șcie să umble cu cuțitul și pe lângă pâne mai taie și în soții săi, i-se ia arma din mână.

La cele enunciate în apel nu avem ce să reflectăm, pentru-că n'avem la ce să stăm de vorbă cu acela, care mai voește ca copilul să fie socotit întré

vite și nu întré ómeni, și care nu-i capabil a cuprinde cu mintea lipsa generală și arqétóre a asilelor în țera noastră.

Din aceeași di, în care a apărut acest articol, este datată și următótrea nenorocită circulară a Metropolitului Miron Romanul, pe care cu adencă máhnire și durere sufletescă o reproducem după „Telegraful Român:“

Cerculariu

cătră toți protopresbiterii și administratorii protopresbiterali din arhidieceza Transilvaniei.

La îndemnul unor diare, care sunt deprinse a nu cruța chiar nici biserica și instituțiile ei pentru a pune în agitare spiritele și a înscena demonstrații de natură politică, s'a pornit deja în zilele din urmă o mișcare cu scop, ca sinodele noastre parochiale să ia poziție și anume să se declare în contra unui proiect de lege pentru asilele de copii mici.

O astfel de mișcare pusă în curgere și continuată în sinul bisericii noastre, ușor p'ote să aducă pericolul asupra instituțiilor cardinale ale statului nostru organic, fiind evident, că afacerea această de natură politică de felu nu cade în competența sinodelor parochiale.

Aflu d'ér de bine a interveni la întregu clerul și poporul arhidiecesei mele cu sfatul meu și cu admonițiunea arhierescă: ca să suprimé totu felul de mișcare în direcțiunea indicată și să se ferescă de a pune în discușiune pe terenul bisericesc chestiuni de natură politică, cum este cea a asilelor menționate, avându de altcum în vedere, că organele superioare bisericești nu-și vor perde din vedere datorința de a face la locul și timpul său — și fără impuls din partea mulțimei — totu ce pretind interesele santei noastre bisericești.

În special Te invită pre titulat D-Ta, ca comunicându acestu cerculariu al meu clerului parochial spre orientare și spre strinsă observare, să fii cu totă atențiunea la mișcările, cari se pot ivi în tractul ce-lu conduc, și după trebuință să întrevini și în persoană spre împedecarea pornirilor, care pot fi pentru biserica noastră și pentru instituțiile ei numai stricătioase; astfel rămăind atât pre titulat D-Ta, cât și celelalte organe bisericești răspundătoare, fă-care în sfera sa, pentru urmările pornirilor nesocotite, cărora nu vor fi rezistat cu destulă energiă.

Sibiu, 21 Mai 1890.

Miron Romanul m. p.,
arhiepiscopu.

Esamene la sate.

Asuagiulă de jos, 27 Mai 1890.

Domnule Redactor! Sub titlu „Esamene la sate“ ați binevoit a deschide în colonele veteranei noastre „Gazeta Transilvaniei“ un loc forte nimerit corespondenților din tóte unghiurile locuite de Români, pentru-ca să se arate progresul ce-lu fac școlile noastre populare și astfel cu toți să ne orientăm asupra gradului de cultură, la care s'a ridicat poporul nostru, dându-se deodată și un nobil îndemn de emulațiune învățătorilor spre a-și implini sfânta lor datorință, ce-o au întru luminarea și deșteptarea generațiunei viitoare.

Am participat și eu, ca óspe sub pólele codrului nostru Selagian, la esamenele din districtul Basescilor și am constatat cu viuă plăcere, că rezultatul dobândit, mai ales în Basesci și în Ardehatu, pot servi de model tuturor învățătorilor noștri din districtul acesta.

În Basesci s'a ținut esamenul Duminecă în 25 n. c. După sf. Liturgiă elevii, însoțiți de părinții lor, în haine s'erbătorești și în curățenă esemplară se adunară la școlă, care era împodobită cu ramuri și cununi de flori. La órele 11 a. m. sosi Rssmul D-nu Gregoriu Popu, Archidiaconul Basescilor, bărbatul încrunțit în merite și virtuți implinite pentru biserica, școlă, popor și familie. Elu fu întâmpinat cu urări de „să trăiescă“ și fu salutată de elevii școlari cu cântece, ér din partea unei eleve fu salutată cu o potrivită cuvântare de bineventare, după-care D-sa ca inspector și director al școlii, ocupându-și locul presidial, deschise programa esamenului prin o cuvântare plină de praxă și învățătură îndreptată cătră școlari și cătră numerosul public, între care am vedut preoți vecini, învățători emeriti și vecini din districtul Basescilor, senatul bisericesc și școlastic din locu, evrei și alți străini.

La întrebările din religiune școlarii de ambe sexele au răspuns cât se p'ote mai acurat, dovedind, că înțeleg atât întrebările propuse, cât și răspunsurile date. Din calculațiune (matematică) școlarii nu numai la întrebările bravului lor învățător, ci și la întrebările puse de părinți și de óspeți răspundeau fără temere, cu tact și hotărît. Din cetit și scris s'au esaminat mai întâiu școlarii începători și apoi pe rând ceilalți elevi împărțiți în 3 clase. Chiar și cei mai mici cunoseau literile, ba unii cetiau frumos și scriau or-ice literă după dictat. Fluiditatea și accentuarea în cetit, modularea tonului în expresiuni, scrisorile ortografice corecte ale elevilor din cele 3 clase, ne-au asigurat, că acești elevi pășind la tim-

pul său în viața practică niciodată nu vor uita cunoscințele aceste de mare folos și vor rosti totdeauna cu mulțămire și recunoscință numele iubitelor lor dascăli.

După acestea urmă gimnastica, eșind toți școlarii în curtea școlii, unde la comanda d-lui învățător s'au executat cu tact și în regulă tóte figurile pretinse din acestu obiect în școlă populară. Printre figurile de gimnastică doi elevi se produsera cu declamațiuni instructive și umoristice și se cântară cântece naționale. După acestea reintorcându-se în sala școlii se esamină din Istoria patriei, despre începutul Romanilor, luptele străbunilor noștri, fazele prin cari au trecut și momentele mai ponderose din istoria Dacilor și a altor popore până la ocuparea locurilor în cari trăim astăzi. Părinții uimiți ascultau cu lacrimi de bucurie, ér óspeții cu viu interes aplaudau răspunsurile nimerite. Au urmat apoi celelalte obiecte: Geografia, Constituțiunea patriei, fisica, economia, limba maghiară, cari tóte au succés peste așteptare.

S'au mai esaminat elevii din școlă repetițională, cari asemenea au dat dovadă, că cunoscințele din cetit, scris și calculațiune și le-au însușit întru atâta, încât acele sunt proprietatea lor neștersă în totă viața. După informațiunea dată de Rsm. D-nu A.-Diaconu, elevii repetiționali cercetéză școlă regulată peste an, Joia și Dumineca. În general disciplina și ordinea în școlă de Basesci este de model.

În fine unu elevu eșind în mijlocul școlii, mulțumi mai întâiu bunului și prea iubitelor părinte Archidiaconu Gregoriu Popu pentru îngrijirea și iubirea arătată totdeauna față cu d'nsii, mulțumi apoi părinților, că i-au trimis la școlă, cum și óspeților pentru onóra ce li-au făcut și cu această ocașiune. După acesta Rvds. D-nu Gregoriu Popu încheiă programa esamenului la 4 óre d. a., mulțumind din inimă distinsului și meritatului d-nu învățător Ioan Chira, lăudă pe părinți pentru trimiterea regulată a pruncilor la școlă și îndemnă pe elevi, ca cele învățate să le repeteze, arătând cât de lipsă este cultura pentru unu popor, la care cuvântare au răspuns óspeții cu viue urări de „să trăiescă“. După-ce Rvds. Domnu, acum ca și în anii de mai înainte, binevoi a împărți din alu său premii în bani și în cărți morale și instructive între elevii mai distinși, se cercă grădina de pomărită, cu care asemenea am rămas mulțumiți.

La eșire din curtea școlii, corul de nou înființat al plugarilor s'a produs cu cântări forte frumoase și bine executate, sub conducerea d-lui învățător.

Decursul acestui esamen ne-a însuflețit pe toți, și ne-a umplut de recunoscință față cu d-lu învățător Chira. Onóra lui! Onóra și recunoscință bravelor conducători ai culturai și educațiunei poporului.

În Ardehatu s'a ținut esamenul Lună în 26 n. c. sub presidul M. O. D. s.-protopopu Alexiu Varn'a, fiind de față unu număr forte frumos de óspeți, între cari neobositul nostru anteluptător d-lu Georgiu Popu de Basesci, d-nii: Stefan Sabó, preotul din Urmișu, Ioan Sabó, not. cerc., Emiliu Lobonțu, preot în Boianu, Simeon Sabó clericu abs. și Dr. Ioan Orosu medicu cercual. Președintele și óspeții la intrare în curtea școlii au fost întâmpinați de elevii școlari cu cântece, ér una dintre eleve a bineventat pe óspeți prin o cuvântare, împărțind óspeților buchete de flori. Școlă decorată cu ramuri de stejari și cu cununi de flori.

Resultatul acestui esamen asemenea ne-a mulțumit pe toți, căci d-lu învățător Georgiu Muresianu și-a implinit datorința s'a întru tóte. Elevii au răspuns forte frumos, cu precisiune și fără confusiune din tóte obiectele propuse.

„Bărbate, sufletul meu,
Tu nu șci ce-am gândit eu,
Că nimica n'oiu lucra
Pân' ce-oiu tórcé cânepa.
Tórcé-oiu și o voiu spála
Pân' va fi ca zăpada.
Ori și oátu eu m'oiu trudi,
Pânza totu oiu n'evédi.
Pune-voiu răsboiu 'n casă
Și să șed și să se țesă.
Când cu brăglele lovea
Tortalu tare se rupea,
Și din gură-asa cânta,
Și pânza o blăstăma:
„Bată-mi-te-ar pânză focu,
Că tu imi mănânci norocu,
Tu 'mi mănânci și țilele
Totu legându cu firele.
Că de când te-am pus în casă,
Sudóra din mine iasă.
Écă 'să aici Pascile,
Și eu totu legu firele;
Când era pe la Sân-georzu
Stam să taiu răsboiul jost;
Când a fost pe la Ispastu
Totu cu pânză aveam năcaz.

Veni-vorú Rusalile
Nu s'orú ținé firele,
Vine vremea cătră tómnă,
Pânza stă ca și o domnă.
Când mă duceam undeva
Gându totu la pânză 'mi sta:
Cum ași puté să o gatú
Să nu-mi éșă vestea'n satú.
Vedú, că véra a trecutú
Pânza nu-o-am mai țesutú,
Trage-o voiu de pe răsboiu,
Și oiu pune-o în lădoi,
Până cătră primăveră
Când voiu scóte-o ér afară,
Dóra oiu puté să țesú,
Ca din gânduri să mai iesú.
Multu mă mai mustră bărbatu
Că nu-sú bună nici de dracu,
Batărú elu ar puté face
Ca mie să 'mi deie pace,
Că elú încă vede bine,
Cátu năcazú este pe mine,
Că de n'arú fi s'erbători
Eu așu lucra mai cu sporiu.
Dér din Pasci până'n Rusalí
Ținu Vinerile mari.

Lunea, Marța-i s'erbátore
N'oiu lucra căci capátu bóle,
Mercuri, și Joia 'sú legate,
Noiu lucra că-mi facú pécate.
Vinea toți o cinstescú,
Eu cată să hodinescu.
Sâmbăta-i a morților
Io-sú harnica ținelorú.
Dumineca-i di aleasă,
S'erbátore 'mpérătescă,
Atunci mă hodinescu bine,
Că nu mă mai mustră nime.
De m'ășu vedé izbăvită
Și de pânză mântuită,
Ași gândi că'sú norocită,
Și de satu 'ntregu cinstită.
De-așu trăi câtú așu trăi
Altă pânză n'ășu urzi,
Capu de mi-l'ar sdrobi.
Căci bărbatu m'o 'mbrăca
Numai șatră de-a afla,
Și bărbatu m'a 'nvéli
Numai șatră de-a gási.
Culésă de N. Mihăescu.

La finea examenului, în decursul căruia printr-o osebitele obiecte de învățământ s'au cântat cântece alese naționale și bisericesci, D-lu Georgiu Popu de Băsești și-a exprimat în termeni însuflețiți îndestulirea față cu progresul făcut și împărți premii în bani și cărți între elevii mai distinși.

Progresul învățământului în această scollă se atribuie cu desclinare atențiunei și supraveghierei nefectate a d-lui Ioan Sabo, proprietar și notar cercualu din Ardehat, care pe lângă tôte ocupațiunile sale multe oficiose și economice, se îngrijesce ca părinții să-și trimită pruncii regulat la scollă.

Dela acestu esamenu, mulțumită vrednicului învățatoru Muresianu, încă ne-amu depărtat cu toții foarte mulțumiți.

Andrei Centea,
preot.

Date statistice din arhidieceasa română gr. cat. a Blășiului.

În arhidieceasa Blășiului, după cum aflăm din șematismul mai nou al acestei arhidiecese, se află 388,168 suflete gr. cat., adecă mai multu cu 13,152 ca în 1886. Copii de scollă: 39,233, între cari 21,086 băeți și 18,147 fete. Față cu anulul 1886 numărul școlariilor a crescutu cu 3971.

Biserici sunt 734, dintre acestea 274 sunt de petră, 460 de lemn. Case parohiale sunt 550, școle 512. Arhidieceasa se estinde peste 1314 comune, avându 706 parohii (cu 15 mai puține ca în 1886) și 608 filie (cu 10 mai multe). Dintre parohii 142 sunt de cl. I, 218 de cl. II și 353 de cl. III. Oficii protopopesci sunt 32, dintre cari alu Voilei și alu Veneției contopite într'unul formeză vicariatul Făgărașului.

Starea clerului se presentă astfel: 10 canonic, 10 protopopi, 17 vice-protopopi, 3 administratori protopopesci, 537 parohi, 733 administratori parochiali.

La institutele de învățământ din Blăși sunt aplicați 28 profesori; în seminarul teologic sunt 41 clerici din arhidieceasă, 7 din diecesa Lugosului și 3 din a Orădiei-mar. În seminarul centralu din Budapesta 4, în colegiulu din Roma 2. Mai sunt apoi 12 clerici esterni din arhidieceasă, 4 din diecesa Lugosului și 3 din a Gherlei. În internatul Escelenței Sale Metropolitanului sunt 81 de studenți.

Fondul de pensiuone alu preoteselor vèduve și orfanilor de preoți dispune de unu capitalu de apròpe 100,000 fl., 4r fondul de pensiuone alu preoților s'a înființat, precum se scie, numai în anul trecut prin donațiunea de 5000 fl. a Escelenței Sale Metropolitanului. La aceste fonduri contribuiesc anual: Metropolitanulu cu 100 fl., canonicii câte 10 fl., protopopii câte 6 fl., vice-protopopii, administratorii protopopesci și preoții parochialor de cl. I câte 5 fl., cei de cl. II câte 3 fl., 4r cei de cl. III câte 2 fl. pe an. Astfeliu în fiă-care anu încurg cam 2300 fl. Din acestia a treia parte pentru fondul de pensiuone alu preoților, 4r restul pentru fondul vèduvelor preotese și orfanilor de preoți. Din interesele fondului de pensiuone se plătesc pe anul curentu pensiuoni la 9 preoți de câte 90 fl., 4r din interesele fondului vèduvelor și orfanilor s'au împărțit pensiuoni la 107 orfani și la 117 vèduve. Cea mai mică pensiuone — pentru copii, cari nu umbă la scollă, 4r a căroru mamă trăscesc — e de 10 fl., 4r cea mai mare (pentru vèduve) e de 30 fl. Din fondul acestor din urmă s'au împărțit în anul acesta 4700 fl., care sumă va cresce din anu în anu.

Slujbe pentru țerină.

Ni-se scrie din părțile Năsăudului:

„Poporul comunei Runcu, la sfatul d. preotului de acolo Teod. Dumitru, s'a obligat a ține 7 Vineri pentru țerinea țerinei de grindină. Aceste Vineri se și țin cu cuviință, se face slujbă regulat și se scot și icònele când e timp plăcut. Poporul se adună la biserică în număr câtu se pòte de numerosu. Tineretulu e opritu dela jocu“.

Decă am scie, că credincioșii români din Runcu țin cu atâta sfințenie Duminecile și celelalte sèrbători legate de peste anu, încatu acelea, nefiindu-le de ajuns pentru a se ruga destul lui Dumneșeu,

s'au vèdutu îndemnați a jertfi pentru acestu scopu încă 7 zile din timpul lor de lucru: atunc încă amu mai înțeleg statul preotului din Runcu. Scimțu însă, că peste totu, dèr mai cu sémă în părțile Năsăudului — de care se ține și comuna Runcu — Duminecile și sèrbătorile legate nu numai că nu se țin după cuviință, ci chiar în aceste zile, în lipsa unor ocupațiuni oneste, se sèvèsc cele mai necreștinesci lucruri, se înfundă cărciumile cu omeni, și din cărciume rèsar apoi norii cei negri de pècate.

De aceea noi credem, că părintele dela Runcu ar fi lucratu mai corect, decă ar fi îndemnatu pe credincioșii săi, ca să cinstescă mai întâiu de tôte Duminecile și sèrbătorile legate ale bisericiei drept și precum se cuvine.

Decă îndurarea lui Dumneșeu s'ar putè câștiga prin aceea, că omul se reține dela lucru, atunc celu dintèiu locu l'ar avè leneșii. A crede însă așa ceva nu este iertat. Munca cinstită este unu lucru plăcutu nu numai înainte omenilor, ci și a lui Dumneșeu. Celu ce voiesc dèr a câștiga îndurarea ceriului, nu va căuta s'o facă acèsta prin aceea, că se reține dela lucru, ci mai întâiu de tôte va căuta să umble în căile Domnului, și decă tocmai voiesc să facă unu votu sè-lu facă nu prin a se reține dela muncă — care este celu mai ușoru lucru din lume — ci va face votulu, că d. es. se va reține pe unu anumitu timp dela cutare și cutare plăcere pătimașă cum ar fi de a nu mai merge la cărciumă, ori că va sèvèrși cutare și cutare fapte nobile și creștinesci, cari sèrvesc spre mărirea lui Dumneșeu etc.

Așa-dèr nu prin abștinerea dela muncă și nu prin leneșirea timpului scumpu, ce ni-l'a lăsatu Dumneșeu spre folosință, avem noi să căutăm îndurarea Celui ce stăpânesce elementele naturei, precum grindina și celelalte, ci prin împlinirea și păzirea poruncilor lui sfințe.

Ôre n'ar fi fostu mai plăcutu înainte lui Dumneșeu, decă locuitorii din Runcu, în locu de a se reține dela muncă în cele 7 Vineri, s'ar fi îndatorat tocmai din contră, ca să lucreze încă mai cu zel ca altă-dată și rodul muncii lor din aceste zile sè-lu fi dăruit de pildă pentru unu fondu separat alu bisericiei, ale căruia percente anuale se se fi destinat pentru ajutorarea celor sèrachi, ori pentru alte scopuri de asemenea natură?

Decă în comuna Runcu s'ar afla numai 300 de brațe muncitore și decă prețul unei zile de lucru l'amu socoti numai cu 20 cr., încă și în acestu casu credincioșii din Runcu prin ținerea celor 7 Vineri perd unu capitalu de celu mai puțin 420 fl. v. a. Câte binefaceri, câte fapte binecuvèntate de Dumneșeu nu s'ar fi pututu sèvèrși cu unu asemenea capitalu!

Apoi nu trebuie să uităm, că ne sunt peste capu de ajuns sèrbătorile câte le avem. Ca să nu mai vorbim de părerile altor mulți bărbați luminați ai nêmului nostru, preoți și mireni, vom cita la acestu locu numai cele ce le-a scris în privința acèsta d-lu Popu-Avelu Bociat, protopopulu Ulpiei-Traiane, în studiulu sèu „Despre cauza sèrăciei poporului român“, publicat în foia noastră la finea anului trecut. Ètă ce țice d-sa:

„...Altă causă de sèrăcie vomu afla în puțina prețuire a timpului de lucru, pe care Englesulu l'u numesce banu. Acèsta provine parte din vina poporului, care multe zile le petrece în nelucrare, parte însă din motive religiose. Timpurile de tristă memoriă a robotelor au lăsatu o mulțime de zile de sèrbători în obiceiurile poporului, de care nu se pòte desbăra ușoru și care detragu mii de brațe dela muncă și prin urmare capitale enorme din sinulu poporului. Și aceste zile, spre cea mai mare daună, vin înainte chiar în dricul verei, când economia câmpului pretinde cea mai imperativă încordare a tuturor brațelor de

muncă, — în timpul secerei și a fânului și o di petrecută în nelucrare pòte să aducă pierdere simțită economului. Datorința preotului este a lumina pe poporu în acèsta privință, a-i dovedi, că aceste zile nu sunt sèrbători puse de biserică, și a-i arăta originea lor; a-i desfășura pierderea lui casnică și a-i împăriașia cu prudință pastorală acelu pre-judițiu înrădăcinat, că avându ore-care pagubă, numai pentru lucrulu dintr'o asemenea di a fostu pedepsit. Nu se pòte cere dela preotulu român, ca în contra canònelor bisericesci să propage ideile din ce în ce mai reslățite despre abrogarea tuturor sèrbătorilor, căci contra acestor încercări eventuale s'ar volta simțulu religiosu puternicu alu poporului întregu și le-ar combate. Interesulu propriu însă cere, ca acela să se outiveze și întărescă, dèr totu asemenea cere interesulu comunu, ca preotulu să se opună cu tôte rezoluțiunea acelor obiceiuri și credințe, cari împedecă dezvoltarea muncii oneste și dèrimă bunăstarea materială.“

Asupra acestui sfatu în adevèr folositoru atragemu atențiunea părintelui dela Runcu și a celor cari mai facu ca d-sa.

Voci din publicu. 1)

Mulțumită publică.

Fiindu torturată mai multu timp de orbire, am căutatu s'mi vindecă starea mea nesuportabilă. Astfelu la sfatul nepotei mele, d-nei Maria Grama, am venit din Făgăraș la Brașov, ca să mă supun unu tratamentu temeinicu alu cunoscutulu medicu de ochi d. Dr. Augustu Fabricius. Constatându-se, că suferu de albèță, d. Dr. A. Fabricius fu de părere, că numai operându-mè imi pòte ajuta, și așa mi-am pus tôte încrederea în mâinile acestui nobilu medicu, care la 27 Ianuarie a făcutu operațiunea pregătitoare, 4r la 5 Maiu m'a operat de albèță. Astfelu numai ostenelei pline de jertfă a d-lui Dr. A. Fabricius am a mulțami recăpètarea vederii, care e atâtu de prețiosu omului. Pètrunșă de sentimentulu de recunoscință, mè simțu obligat a exprima înainte de plecarea mea din Brașov, și pe acèsta cale cea mai adèncă mulțumită binefăcètorulu meu, atrăgèndu atențiunea tuturor celor, cari suferu de ochi, asupra acestui foarte conscientiosu și destoinicu operatoru de ochi.

Iuliana de Caballini.

TELERGAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulu de corresp. biuorului din Pesta.)

Pesta, 7 Iunie. Fòia oficială publică autografulu prèfnaltu, cu care Michael Maurer e numitu fișpanu alu comitatului Brașov.

Caracterulu.*)

Formarea caracterului.

I. Influința familiei.

(Urmare.)

Mama nu numai că pòte scuti și sustine sufletulu copilului ei, ci pòte face mai multu, celu mai frumosu și greu lucru în lume, ea, cum țice filosofulu Herder, pòte scăpa chiar sufletulu perdutu alu copilului. Unu exemplu strălucitu pentru acèsta este Monica, mama lui Augustinu, pòte a celui mai mare teologu, din câți au fostu și sunt. Tatálu sèu voia să facă dintr'ensulu unu mare oratoru și aduse pentru scopulu acesta cele mai mari jertfe, mamă-sa însă îl îndruma mereu spre bunulu celu mai înaltu, îl sfațuia, se ruga de el, îl admonia și îl îndemna la castitate — înzadaru, elu studià scrierile clasicilor și se depărtă totu mai multu de idealulu mamei sale. Ea însă nu înceta de a se ruga pentru el, până ce în urmă rugăciunea ei a fostu ascultată. Augustinu vèqu, că filosofii nu-i pot oferi ceea ce căuta el și încep să despereze, că va afla vre-odată adevèrulu. Predica lui Ambrosiu deșteptă aducerea aminte de juneța lui evlaviosă,

Augustinu scruta (cercetă) mai departe și după o luptă grea, în care îl sprijiniau neincetat lacrimile și rugăciunile mamei sale, elu se convinsc despre adevèrulu creștinismului și se retrase în orașulu sèu natalu Tagaste, de unde fu chiamat mai târziu la demnități înalte bisericesci.

Dèr istoria ne dă și esemple, că omeni mari au fostu foarte nefavorabilu influințati de mamele lor. Așa se pòte țice, că încapăținarea, îndârjirea, misantropia și firea pripită a lui Byron în parte mare este a se atribui influinței stricaciuse a mamei sale, cu tône violente și nechibzuite. Ea a mahnitu pe propriulu ei fiu, batjocorindu-lu pentru-că avea unu picioru turritu și nu arare-ori a aruncat cleștele, sèu ce avea tocmai în mână, după densulu. De aceea Byron, cu tôte că era mare, a fostu totuși așa de nenorocitu și slabu — elu a suptu adecă prea multu veninu, — cum însuși esclama în scrierea sa, cavalerulu Harold: „isvorulu vieții mele a fostu înveninat“.

Asemenea a moștenitu renumitul actoru Foote dela mama sa însușirea de a fi risipitoru. După-ce ea și-a fostu risipitu tôte averea, care era destulu de însemnată, nu s'a pututu ajunge cu o miă de florini, ce-i primia dela fiulu sèu, și de aceea îi scrisc: „Iubite Sam! Mè affu în arestu pentru datorii; vino și ajută mamei tale, care te iubesc. — E. Foote“. La acèsta scrisore ea primu următorulu rèsunsu: „Iubită mamă! Și eu mè affu în arestu pentru datorii, prin ceea ce este împiedecat de-a plăti datoriile scumpei sale mame alu ei iubitoru fiu: — Sam Foote“.

De aceea este bine și necesaru ca femeia să aibă în activitatea ei casnică unu sensu practic; ea trebuie să posedă virtuțile și însușirile, pe cari unu filosofu le-a numitu cele „ziditoare de casă“: iubire de ordine, curățenie, diligență, păstrare, disciplină, înțelepciune și experiență. Tôte aceste însușiri trebuie să le aibă și neguțatorulu și meseriașulu decă voiesc să înainteze; dèr pe când acestia trebuie să cunoscă bine o anumită afacere sèu specialitate, căreia îi s'au dedicat, femeia pe lângă așa numitul lucru de mână femeiescu, nu trebuie să cunoscă decatu meseria sèu arta bucătăriei, întru câtu o pretinde economia casei — afară decă își pòte ține servitorii pentru tôte aceste. Dèr nicu atunc nu sunt de prisos aceste cunoscințe; căci nu numai ochiulu stăpânului, dèr și ochiulu stăpânei ingrașă vitele din ogradă. Ar fi însă o adevèrată nebuniă, decă femeile s'ar rușina de-o asemenea ocupațiune, cum se întemplă mai ales în cercurile celor parveniți; femeile de poziția cea mai înaltă au fostu și sunt bine deprinse în bucătăria lor, așa de pildă regina Victoria a Angliei și fiică-sa mama împèratului germanu de adu.

Se înțelege de sine, că femeia trebuie să scie atâta aritmetică, ca să-și pòtă purta corect cartea de înțrări și eșiri. Celu ce scie să-și facă bine calcululu și să scotescă bine, este în totdeuna și punctualu — o însușire foarte însemnată, căci timpul nu este numai monedă, cum țice spiritulu speculativu, ci timpul este, cum țice Schiller, agrulu, în a căruia brazdă noi trebuie să sémènamu cu înțelepciune fapte, cari înfloresc pentru eternitate.

*) Pentru cele cuprinse în acèsta rubrică redacțiunea nu ia rèsundera.
*) După Smiles-Rudow. A se vedè Nr. 113 alu „Gaz. Trans.“ din anul curentu.

Tote însușirile numite: sêm-tulul de ordine, diligența, păstrarea ș. c. l. trebuie să se câștige prin-tr'o obișnuire timpuriă și continuă în casă și în școlă; numai însușirea din urmă, experiența, o câștigă omul numai după-ce creșterea în înțelesul mai strâns, adică aceea ce o dă școlă, s'a terminat. Pentru sexul femeiesc, afară de numitele deprinderi, sunt de însemnătate și regulile fundamentale ale igienei, prin cari femeia, înainte de a deveni ea însăși mamă, învătă și trebuie să învețe cu ce mijloce să-și păstreze sie-și și prin aceea și viitoare generațiunii bunul cel mai înalt. Există manuale medicale cu privire la regulile pentru sănătate. Mama însăși însă poate face și aici mai mult ca toți; e lucru simplu: influința bunului aer, a apei bune și a mișcării corporale.

Mai trebuie să aibă femeia cunoștința despre stofele pentru îmbrăcăminte și despre victualii cunoșcându mai ales, cari sunt mai nutritive și cari mai bune pentru copii mici și mari, așăderă chemia de bucătăria practică și nu științifică; apoi să cunoască și prețurile, cari o scutesc de a fi înșelată și de a-și pierde timpul tocmindu-se, — c'unu cuvântu femeia trebuie să știe totu ce o bună mamă poate învăța pe fiica ei. Se înțelege de sine, că această școlă practică n'are de scopu a face din femeia bucătăresă seu îngrijitoare de casă.

În genere în anii dinteiu cea mai bună creștere pentru băieți este și cea mai bună pentru fete; căci toate considerantele, cari recomandă o dezvoltare mai înaltă a spiritului bărbătesc, sunt valabile și cu privire la sexul feminin. Prudența (istetia) va da unu avântu activității folositoare a femeii în toate ramurile economiei casnice. Ea va fi scutită prin această de nechibzuință și de orice măsuri întortochiate și va pute să înfrunte toate întâmplările vieții cu bărbăție. Puterea ei spirituală fiindu bine deprinsă, ea va avé unu scutu mai tare și mai sigur în contra înșelăciunii și a seducerei, decâtu decă va crește în nesciința nevinovată și încredetore, care a nenorocitu multe fete de altmintrele bine crescute. Printr'o moralitate tare și prin frica lui Dumnezeu femeia va ajunge multu mai departe decâtu prin frumșetă corporală și, avându încredere în sine cumpetată și fiindu stăpană pe judecata ei, ea va afla cele mai bogate isvore de fericire casnică.

Trebuie să dicem și să repetăm mereu, că femeile nu se cresc numai ca să fiă ele însele fericite, ci ca să fericescă și pe alții, căci cea mai mare fericire a femeii este de a fericii, și c'unu cuvântu de a trăi pentru alții și prin alții.

Bărbatul nu pôte fi sănétos în privința spirituală și morală, decă femeia nu este sănétosă; cu atât mai puțin potu fi sănétosi copiii. De aceea creșterea femeii este de cea mai mare însemnătate pentru toate poporele. Nu numai că moralitatea și mintea bărbatului își află cel mai bun sprigin și cea mai bună promovare în curățenia și în prevenirea simpatică a femeii, — ci cu câtu mai înaltă și mai desăvârșită e dezvoltarea darurilor ambelor sexe, a fie-căruia în felul său, cu atât mai bine va fi orânduită societatea, cu atât mai sigur și mai constantu va înainta ea pe calea

desvoltării și a progresului sănétos și priincios.

Aceste trebuie să le aibă în vedere mamele la creșterea copiilor.

MULTE SI DE TOATE.

Tâlhari ucigași.

Se scriu din Kulmbach următoarele: Doi prizoneri tâlhari au fost duși ca martori din Plassenburg în Darmstadt. Când fură escortați înderētu în Plassenburg de doi gendarmi, tâlharii atacară în cupeu pe aceștia și se născu o înfiorătoare luptă între ei. Hoții aveau deslegată câte-o mână și fără de-a lua de veste gendarmii, scoseră câte unu cuțitu și împunseră de câte-va ori în gendarmi. Aceștia apărându-se cu săbiile au rănitu greu pe tâlhari. Ajutoru nu putea să vină fiind-că trenul mergea repede și signalu să dea nu puteau fiind-că lipsia ori ce mijlocu spre așa ceva. Când ajunse trenul în Kulmbach, deschidându-se cupeul, călăușul vădu 4 ómeni svircolindu-se în sângele lor aprópe fără suflare. Au fost duși în spitalu.

Mari furtuni în America.

O telegramă din New-York spune, că în statele Wisconsin și Ohio au fost mari furtuni, cari au pricinuitu pagube enorme. În Mansfield (Ohio) trăsnetul a căduțu într'o fabrică de prafu de pușcă în care erau 5000 funți de prafu. Edificiul a fost ridicatu în aeru omorindu trei ómeni. Furtuna a mai derimat și unu institutu de copii din Glenxoo, unde au muritu mai multu ómeni și alții au fostu greu răniți.

Unu domnitoru care fură.

Regele din Cunan deja de unu anu petrece în Parisu. Pe supușii săi, despre a căroru credință și abnegațiune față de elu este pe deplinu convinsu, i-a încredințatu la nise servitori vrednici de încredere. Regele apoi s'a datu cu totul unei vieți plăcute și fără de griji, neavându tēmă nici de dinamit, nici de melinită. Într'o di „regele din Cunan“ eși la plimbare și apucându din întâmplare pe o stradă mai dosnică vădu espuse într'unu galantarú deschisú mai multe umbrele. Furându-i ochii una dintre umbrele, regele puse mâna pe ea și hai s'o ia la fugă. În momentulu acesta însă doi polițiști au pusú mâna pe elu și dreptu pedepsá a fostu judecatu la 6 zile închisóre.

CăleNDARUL sEPTĂMĂNEI.	Prețariu are 31 zile.	Sórele	3 7. 55	4 7. 56	5 7. 56	6 7. 57	7 7. 57	8 7. 58
		resărași apune	4	4	4	4	4	4
CăleNDARUL IULIANU	CăleNDARUL GREGORIAN	8 Medard	9 Barnimus	10 Margareta	11 Barnaba	12 Basilides	13 Ant. de Pad	14 Antonia
		27 Mart. Therapontu	28 Păr. Nichit'a	29 Mart. Teodosia	30 Păr. Isachie	31 Păr. Eremia	1 Iunie Mart. Iustinu	2 Păr. Nichifor.
1890	Dum.	Luni,	Marți,	Mercuri,	Joi,	Vineri,	Sâmb.	
	Dum.	Luni,	Marți,	Mercuri,	Joi,	Vineri,	Sâmb.	

Sciri comerciale.

B.-Pesta, 31 Maiu. Tergulú de Medard, ținutu săptămána trecutá, a decurs fórtu liniștitu. Circulația în manufacturi de totu restrinsă. Lână nouă s'a adusú puțină. Numerărú totá săptămána n'a fostu prea multu. Interesele pentru domicile prima s'a ținutu la 3⁵/₈—3³/₄ 0/0. Cereale. Prețulu pe pietele esterne a căduțu mai pretutindenea. În Germania grânlú a pierduțu 3 mărci, sęcara 2, din prețurile săptămânei trecute.

Coloniale. Negoțulu din săptămána trecutá regulatú. Zăharulú notézá rafinatú 32.75, 33.25, tăiatu 34.50, 34.25 suta de chilogr. Caféua, fermú, Ceylon 205, 193 fl., Portorico 190, 184 fl. Mocca 194, 186 fl.

Păstăioșele s'au negociatú mai slabú ca săptămána trecutá din cauza lipsei de esportu. Notézá: fasolea albă (cerere slabă) 6—7 fl., linteá 9 fl., mazărea 8.50, 9.50.

Victualie. Negoțu de săptămána în oué cu tendență slabă. Marfá puțină, dér și consumenți puțin. Au încheiatu 55—56, la 1 fl. — Galițe, ofertá îndestulitóre, cerere de asemenea viuă. Notézá: gáșce grase 3.60, 5 fl., slabe 2.40, 2.70; rațe grase 1.50, 1.70, slabe 1.10, 1.20, pui 70—90 cr. — párechia. Untu prima 80—85 fl., cępá roșiá 12 fl., usturoiu 24—25 fl. maja metrică.

Unsóra de porcú a încheiatu cu 51 fl., cu butoiu, 49.50 fără butoiu.

Pei. S'au vëndutu 10,000 de óia cu 50 fl. suta de chilogr., 20,000 sərbesci cu 112 fl. pr. suta bucăți. Pei de mielú s'au vëndutu 50,000 bucăți cu 65—72 suta.

Unu amicú dela Teiușu ne comunicá scirea îmbucurátóre, că pe acolo nu numai n'a bătutu ghiața, după cum amú împărtășitu noi, pe basa rapórtelorú ministeriali, ci din contrá bucatele promitu o recoltá din cele mai bogate.

Tergulú de rimátori din Steinbruch. La 2 Iunie n. starea rimátorilor a fostu de 168.024 capete, la 3 Iunie au intratú 1251 capete și au eșitu 1084 rămânendu la 3 Iunie unu numărú de 168.192 capete. — Se notézá: marfa un-gurésca veche, grea dela 41 cr. până la 42 cr. marfá un-gurésca tineră grea dela 43¹/₂ cr. până la 44¹/₂ cr., de mijlocu dela 44 cr. până la 45¹/₂ cr. — usóra dela 45 cr. până la 46 cr. — Marfá țărănescá grea dela — până la — cr. — de mijlocu dela 44 cr. până la 44¹/₂ cr. usóra dela 45 cr. până la 45¹/₂ cr. — Marfá de România de Bákony grea dela — cr. până la — cr. transito mijloci grea dela — cr. până la — cr. însă transito usóra dela — cr. până la — cr. transito dtó țepósá grea dela — cr. până la — cr. transito mijloci dela — cr. până la — cr. Marfá sərbescá grea dela 44—45¹/₂ cr. transito, mijloci grea dela 44—45 cr. transito-súrá dela 43—45¹/₂ cr. Porci îngrașati de unu anu dela — cr. până la — cr., îngrașati cu cucuruzú dela — cr. până la — cr., îngrașati cu ghindá dela — cr. până la — cr. Cántăriți a gará cu 4¹/₂.

Trageri la sorți.

Losuri de statú din 1864, 2 Iunie seriele: 102, 573, 756, 832, 1110, 1163, 1164, 1519, 1570, 1631, 1860, 2321, 2368, 2645, 2657, 2673, 2801, 3095, 3097, 3157, 3332, 3623, 3713, 3839, 3870, 3986. Plata 1 Septemvre, tragerea urmátóre 1 Decemvre.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 4 Iunie 1890.

Sémințe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
Grâu Bánățenescú	—	—
Grâu dela Tisa	80	8.60
Grâu de Pesta	80	8.55
Grâu de Alba-regala	80	8.60
Grâu de Bácska	78	8.45
Grâu ung. de nordu	—	—

Sémințe vechi ori noue	soiulu	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr.
Sęcara	—	70—72	7.—
Orzú	Nutrețu de vinars de bere	60.62	6.50
Orzú	—	62.64	7.—
Orzú	—	64.66	—
Ovėsú	—	39.41	8.—
Cucuruzú	bánăț.	75	5.05
Cucuruzú	altú soiú	73	4.95
Cucuruzú	—	—	—
Hirișcă	—	—	5.50

Producte div.	Soiulu	Cursulú
Sem. de trif.	Luțerná ungr. francesá	50.—
—	roșiá	25.—
Oleu de rap.	rafinatú duplu	44.50
Oleu de in	—	5.25
Uns. de porc	dela Pesta	52.—
—	dela țără svântatá	43.—
Slăminá	ařumatá	50.—
Sėu	—	35.—
Prune	din Bosnia în buți	—
—	din Serbia în saci	—
Lictarú	slavonú nou	—
—	bánățenescú	—
Nuci	din Ungaria	—
Gogoși	unguresci sərbesci	—
—	brutá	—
Miere	galbiná strecuratá	—
—	de Rosenau	124.
Ceará	brutá	12.25
Spirțu	Drojdițe de spirț	14.75

Bursa din Bucuresci din 4 Iunie.

Valori	%	SECUMP
Rentá română perpetuá 1875	5 ⁹ / ₁₀	102.—
Renta română amortisabilá . . .	5 ⁹ / ₁₀	98. 1/2
dtto	4 ⁹ / ₁₀	86. 1/2
Renta rom. (rurale convertite)	6 ⁹ / ₁₀	102.—
Oblig. de statú C. F. Române	6 ⁹ / ₁₀	—
idem idem	5 ⁹ / ₁₀	—
Imprumutulú Openheim 1866 . . .	8 ⁹ / ₁₀	—
Imprumutulú Oraș. Bucuresci . . .	5 ⁹ / ₁₀	92. 1/2
idem idem din 1884	5 ⁹ / ₁₀	—
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—
Credit fonciarú ruralú	7 ⁹ / ₁₀	104 ³ / ₄
idem idem	5 ⁹ / ₁₀	98. 3/4
Credit Fonc. Urb. din Bucuresci	7 ⁹ / ₁₀	104. 1/4
idem idem	6 ⁹ / ₁₀	102. 1/2
idem idem	5 ⁹ / ₁₀	95.—
Credit Fonc. Urban din Iași	5 ⁹ / ₁₀	81.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	260.—

Banca Națion. ult. div. 82.15	500	1200.—
Dacia-România ult. div. 30 lei	200	318.—
Naționali de asig. ult. div. 20 lei	200	—
Banca Rom. ult. div. fr. 13.12	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div.	250	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei div.	250	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 25	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 101. aur	200	—
Națion. de Asig. ult. div. 128.35	—	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—
Agio în Bursá	—	0.10
Rubla de hârtie	—	—

Cursulú pietei Brașovú

Bancnote românesci Camp.	9.25	Vend. 9.29
Argintá românescú - - - - -	9.20	" 9.24
Nápoleon-d'or - - - - -	9.29	" 9.32
Lire turcesci - - - - -	10.57	" 10.62
Imperiali - - - - -	4.55	" 4.60
Galbini - - - - -	5.45	" 5.50
Ruble rusesci - - - - -	133.—	" 134.—
Discontulú 6- - - - - pe anu.		

Editoru și redactoru responsabilú: Dr. Aurel Mureșianu.

Nru. 6745—1890. 346,2—2

PUBLICAȚIUNE

Facerea șoselei la Stupini dela biserică română gr. or. de acolo până la Hotarulú boilorú întré Lunca vițelorú și Rogoaze, precum și furnitura materialului de petró trebuinciosú și a cantității de petrișu pentru șoseaua comitatului ce conduce dela susu numita biserică prin loculú Tiliu vechi cătrá drumulú țerei spre Feldióra se dá în antreprisá prin oferte în scrisú.

Suma după devisú pentru construirea drumului mai ánteu amintitu face 6204 fl., ér pentru altú doilea drumú suntú a se preda 1465 metri cubici petriș, 160 prisme á 2 metri cubici petriș și 1592 prisme á 2 metri cubici petrișu de riu seu petrișu sfárimatú. — Darea în antreprisá a acestei lucráii și a furniturii de petriș și petrișu va avea locú Marți în 10 Iunie a. c. la 11 óre a. m. în cancelaria oficiului orașenescú de economiá, unde doritorii au a ásterne până la óra susú indicatá ofertele lorú în scrisú, sigilate, timbrate și provédute cu vadiu de 5% dela suma totalá ce vorú pretinde.

Deschiderea ofertelorú intrate se face în publicú la loculú arátatu la 12 óre precisú în aceiași di.

Condițiunile amărunțite pentru ofertá, măsurátóre și devisú se potú vedea până la ziua pertractării ofertelorú în órele obișnuite de oficiu la biroulú economicú orașenescú.

Brașovú, 31 Maiu 1890. Magistratulú orașenescú.

Cele mai bune Materii (stofe) de Brünn

liferézá cu prețurile originale

Fabrica de postavuri fine Siegel-Imhof

in Brünn.

Pentru unu rëndú de haine bărbătesci de primăverá seu verá este de ajuns unu coupon în lungime de 8-10 metr., cari facú 4 coți de Viena. Unu coupon din

lână veritabilá costá

- fl. 4.80 calitatea obișnuitá.
- fl. 7.75 calitatea finá.
- fl. 10.50 calitatea cea mai finá.
- fl. 12.40 calitatea suprafiná.

Mai departe suntú de căpétatu în cea mai mare alegere Kammgarne țesute cu firicele de mătase, stofe pentru pardesiuri, páslá (Loden) pentru vinátori și turisti, peruvianú și tosingu pentru haine de salonú, postavuri pentru uniforme de ampliați, stofe de spălatú din ață pentru bărbati și copii, stofe veritabile de pichetú pentru giletci, etc. etc.

Pentru marfa bună, liferatiá esactá și întocmai după mostre se garantézá.

Mostre gratis și franco.

268,40-28

Mare Expozițiune de AGRICULTURA și SILVICULTURA Viena

14 Mai până 15 Octomvrie
10 ore dimineața până 10 ore seara.

de ARTE și
INDUSTRIĂ

Fontaine lumineuse
Parc și Rotundă.
Sera luminată electrică.

Rotundă

Prețul intrării 40 cr. — Dumineca și în zile de sărbători 30 cr. — Bilete pentru copii 20 cr.

Weisse Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.45 p. Meter—
gemustert — (circa 150 versch. Qual.) — versch. roben- und stückweise porto- u. zollfrei das
fabrik-Dépôt G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten
10 fr. Porto.

SALON STEREOSCOPIC

Piața, Târgul flosului No. 25.

Se va afla în Brașov încă numai până la 8 Iunie.

Sâmbătă în 7 și Duminecă în 8 Iunie

Este deschis în fiecare zi de la 5 ore d. a. până la 10 ore
seara.—Prețul de intrare 20 cr.

Cu distincă stimă
F. HERB.

Szám 480—1890 tkvi.

342,1—1

Arverési hirdetményi kivonat.

A Fogarasi kir. járásbíroság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy
bethleni Zsiga Iuon és társai végrehajthatónak Anutzia Iuon Bodirnea végrehaj-
tást szenvedő elleni 131 frt. 80 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehaj-
tási ügyében a brassói kir. törvényszék a Fogarasi kir. járásbíroság területén lévő
Bethlen községben fekvő a bethleni 34 szám tjkvben foglalt:

71 (hr. sz. ingatlan	160 frt.	3529	hr. sz. ingatlan	6 frt.
72 (18 "	4606	" "	1 "
734 (" " "	3 "	5540/2	" "	54 "
736 (" " "	20 "	6038	" "	1 "
756 (" " "	29 "	6064	" "	1 "
1000 " " "	12 "	6080	" "	1 "
1034 " " "	2 "	6248	" "	5 "
1157 " " "	6 "	6466	" "	6 "
1861 " " "	7 "	582	" "	8 "
2032 " " "	7 "	582	" "	8 "
2118 " " "	4 "	3768	" "	20 "
2714 " " "	12 "	3769	" "	25 "
3228 " " "	5 "	5659/7	" "	25 "

ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt
ingatlanok 1890 évi Junius hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor Bethlen község-
házánál leendő fogonatosítása megtartandó nyilvános árverésen a megállapított
kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át kész-
pénzben, vagy az 1881 évi: LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri
rendelet 8. §-ban kijelöltóvadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni
avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírósnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogaras 1890 évi Május hó 31-ik napján.

A fogarasi kir. járásbíroság mint telekkönyvi hatóság.

Premiat la tóte espozitiunile cu medallii de argint.

LUSTRULŪ CELŪ MAI MARE!

NEGRU CELŪ MAI INCHISŪ!

Să produce întrebuintându veritabilŭ și cu renume cunoscutulŭ

INDIGO-OEHLACK WICHSE

care garantéză conservarea pelei, din fabrica c. r. priv. a lui

IOHANN PARGER

Viena I, Schulerstrasse Nr. 7.

Mai departe se află acolo escelentulŭ:

LONDONER STIEFELLACK

(Lacŭ pentru cisme)

care nu strică pelea și se pôte spála josŭ cu apă caldă, în sticlŭțe
de cincŭ mărimŭ. Cea mai bună

ALIFIĂ PENTRU CONSERVATŪ PELEA

(Leder-Conservirungs-Salbe)

în cutiøre de lemnŭ și de tinichea. Celŭ mai bunŭ lacŭ pentru pele
și hamurŭ, lacŭ pentru auritŭ, pentru apretarea de pele, lacŭ pentru
podinŭ de cualitatea cea mai bună. 331,12—3

Premiat la tóte espozitiunile cu medallii de argint.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să
binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de
pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Brassó vármegye alispánjától.

6543 szám
1890

Pályázat.

Brassó rendezett tanácsu városnál
az 1886: XXII. t. cz. értelmében f. é.
junius hó 25-én megejtendő általános
tisztújításnál választás utján betöltendő
alábbi állomásokra pályázatot nyitok:

1. Polgármester . . . 2000 frt. fizetés 400 f. lakbér
2. három tanácsos, egyenként 1300 " " 200 " "
3. Tiszti ügyész . . . 1300 " " 200 " "
4. árvászeki ülnök. . . 1200 " " 200 " "
5. számvevő . . . 1100 " " 200 " "
6. városi pénztárnok . . . 1200 " " 200 " "
7. pénztári ellenőr . . . 900 " " 200 " "
8. városi adószedő . . . 950 " " 200 " "
9. v. adóellenőr . . . 750 " " 150 " "
10. adóhivatali írnök . . . 450 " " 100 " "
12. városi gazda . . . 1300 " " 200 " "
13. városi mérnök . . . 1500 " " 200 " "
14. két tanácsí gyakornok, egyenkint 450 frt. fizetés.

A számvevő tartozik az 1100 forintban
a városi pénztárnok . . . 1200 "
a " ellenőr . . . 900 "
a " adószedő . . . 950 "
a " adóellenőr. . . 750 "
a " adóhivatali írnök . . . 450 "
megállapított óvadék letételére.

Felhívom tehát mindazokat, kik a
betöltendő állásokat elnyerni ohajtják,
hogy pályázati folyamodványukat—még
pedig a polgármesteri állásnál az 1883:
I. t. cz. 5 §. VII. és a tiszti ügyészi
állásnál az 1883: I. t. cz. 5 §. VII-fog-
lalt minősítéseket igazoló okmányokkal
felszerelve hozzám f. é. junius hó 22-éig
annál bizonyosabban nyujtsák bé, mert
később érkezett folyamodványok figye-
lembe vétetni nem fognak.

A jelenleg állásban levő tisztviselők-
nek—a mennyiben kizárólag ezen állásra
ohajtának pályázni, melyet az idő szerint
betöltének legkésőbb folyó évi junius
22-ig írásban vagy szóval tett jelentkezése
pályázat gyanánt elfogadtatik.

Brassó, 1890 évi junius hó 4-én.

Roll Gyula,

350,3—1

kir. tanácsos alispán

Celŭ puținŭ în douăzeci mii de deposituri se vinde și e
recunoscutŭ de celŭ mai bunŭ remediu contra orŭ-cărui insectŭ

er s'a făcutŭ mai eftinŭ.

Sticlele veritabile suntŭ însemnate cu numele J. ZACHERL și costă
de acum înainte: 15 cr., 30 cr., 50 cr. și 1 fl.

Acéstă alésă specialitate nimicesce, cu o deosebită putere și grabă, tóte in-
sectele din locuințe, bucătării și hoteluri, din mobile și haine, precum și pe acele
dela animalele de casă, din grajduri, de pe plante și din paturile de sticlă pentru
flori și grădini. Prafurile cari se vëndŭ măsurate și în hârtia nu suntŭ niciodată
o „Specialitate de Zacherl!”

Se află de vëndare în Brașovŭ la Domniŭ:

I. L. & A. Hesshaimer.
Emill Porr.
Dimitrie Eremia Nepoșil.
Iulius Müller, comerciantŭ.
Heinrich Zintz.
Ferd. Jekelius, farmacia.
Karl Schuster "

Iulius Hornung, farmacia.
Franz Kellemen "
Ed. Kugler "
Ioh. Lercheufeld, comerciantŭ.
Karl Irk "
Karl Harth "
N. Grädlnar "

Karl Töpfner, comerciantŭ.
V. Roth, farmacia.
Heinrich G. Obert, farmacia.
George Stefanovicu, comerciantŭ.
La Arapŭ, farmacia.
Samuel Mark.

In Előpatak la Domnulŭ I. Müller, farmacia.
In Régnovŭ " " Iosef Schuster.
In Șercala " " Iacob Ehrenwald.
In Uzonŭ " " G. Temesvary și fil.

304,12—6

In tóte celelalte orașe ale Transilvaniei și la sate suntŭ depozite acolo unde suntŭ expuse placate de „Zacherlin!”.